

Universitetskanslersämbetets granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Självvärdering

Lärosäte: Ersta Sköndal Bräcke högskola AB
--

Reg.nr: 411-152-18

Granskningen av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete fokuserar på hur väl lärosätenas kvalitetssystem och kvalitetsarbete bidrar till att säkra och utveckla utbildningarnas kvalitet på samtliga utbildningsnivåer.

Granskningen omfattar samtliga bedömningsområden i modellen för UKÄ:s granskningar.

Bedömningsområden:

- styrning och organisation
- förutsättningar
- utformning, genomförande och resultat
- jämställdhet
- student- och doktorandperspektiv
- arbetsliv och samverkan

Inom bedömningsområdet ”styrning och organisation” ska även följande beskrivas av lärosätet och bedömas av bedömargruppen:

- hur länge det nuvarande systemet för att kvalitetssäkra och utveckla utbildningarna varit i bruk och vilka principer det bygger på
- den övergripande planen för kvalitetssäkring av utbildningarna och vilka metoder som används, exempelvis kollegial granskning

Beskriv kortfattat samt analysera och värdera hur lärosätets kvalitetssäkringsarbete uppfyller bedömningsområdena. Inled med att beskriva och analysera lärosätets kvalitetssystem och dess olika delar. Beskriv och analysera därefter hur lärosätet genom sitt kvalitetsarbete systematiskt säkerställer hög kvalitet i sina utbildningar. Lärosätet ska kunna belägga att det valda tillvägagångssättet säkerställer kvaliteten i utbildningarna och identifierar ytterligare förbättringsbehov. Lärosätet ska även förhålla sig till utfallet av tidigare granskningar, såväl egeninitierade som externa utvärderingar. Lärosätet ska också förhålla sig till resultatet av UKÄ:s lärosätets tillsyn.

Varje bedömningsområde inleds med en beskrivande text av området följt av de bedömningsgrunder som ingår i området. Bedömningsgrunderna är inte tänkta att redovisas i någon särskild ordning. För en mer utförlig vägledning för komponenten granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete, se Vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete.

Självvärderingen bör som mest omfatta 80 000–150 000 tecken inklusive mellanslag, då UKÄs text för varje avsnitt räknats bort (totalt cirka 30–50 A4-sidor i 12 punkters storlek).

Innehåll

Förkortningar	5
1. Inledning	6
1.1 Utbildning, studenter och doktorander	6
1.2 Forskning och personal	7
1.3 Kvalitetsarbetet – en tillbakablick.....	8
2. Bedömningsområde: Styrning och organisation	10
2.1 Högskolans organisation	10
2.2 Högskolans mål och strategier	11
2.3 Program för systematiskt kvalitetsarbete vid Ersta Sköndal Bräcke högskola.....	13
2.4 Systematiken i kvalitetsarbetet.....	14
2.5 Det systematiska kvalitetsarbetet, en del av verksamhetsstyrningsprocessen	15
2.6 Organisering av högskolans kvalitetsarbete	16
2.7 Att utveckla högskolans kvalitetskultur	16
2.8 Uppföljning och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet.....	17
2.9 Information om kvalitetsarbete	19
2.10 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	19
3. Bedömningsområde: Förutsättningar	20
3.1 Utbildningens behov av hög och rätt kompetens hos den undervisande personalen.....	20
3.1.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	20
3.1.2 Utbildning på forskarnivå	21
3.1.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	21
3.2 Främjande miljö för undervisande personal	22
3.2.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	23
3.2.2 Utbildning på forskarnivå	23
3.2.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	24
3.3 Infrastruktur och studentstöd.....	24
3.3.1 Biblioteket – ett viktigt stöd för studenters och doktoranders lärande	25
3.3.2 Studievägledning och studenthälsan	25
3.3.3 Lärandestöd – studieadministration, IT och lokaler	26
3.3.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	26
4. Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat	28
4.1 Processer för inrättande, nedläggning, utformning och utveckling av utbildning.....	28
4.1.1 Inrättande och nedläggning av utbildning.....	28
4.1.2 Utformning och utveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	28
4.1.3 Utformning och utveckling av utbildning på forskarnivå.....	29
4.1.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	29
4.2 Säkerställande av studentaktivt lärande.....	30
4.2.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	30
4.2.2 Utbildning på forskarnivå	31
4.2.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	32
4.3 Utbildningens forskningsanknytning.....	32

4.3.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	33
4.3.2 Utbildning på forskarnivå	33
4.3.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	34
4.4 Säkerställande av måluppfyllelse i utbildning.....	34
4.4.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	34
4.4.2 Utbildning på forskarnivå	35
4.4.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	35
4.5 Säkerställande av förutsättningar för genomströmning.....	36
4.5.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	36
4.5.2 Utbildning på forskarnivå	37
4.5.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	38
4.6 Uppföljning och åtgärder för att utveckla utbildningen	38
4.6.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	38
4.6.1.1 Åtgärder utifrån program- och kursvärderingar	38
4.6.1.2 Åtgärder till följd av externa såväl som egeninitierade granskningar	39
4.6.2 Utbildning på forskarnivå	40
4.6.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	40
4.7 Goda studieadministrativa regler och rutiner.....	40
5. Bedömningsområde: Jämställdhet	42
5.1 Mål, styrning och organisering av likabehandlingsarbetet	42
5.2 Rutiner och processer för det främjande likabehandlingsarbetet i utbildningen.....	43
5.3 Jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.....	44
5.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområdet	45
6. Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv	47
6.1 Mål, styrning och organisation av studentinflytande	47
6.2 Former för studentinflytande	47
6.3 Förutsättningar för reellt studentinflytande på det mindre lärosätet.....	48
6.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	49
7. Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan.....	50
7.1 Mål för samverkan och arbetslivsanknytning i utbildningarna	50
7.2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå.....	50
7.3 Utbildning på forskarnivå.....	52
7.4 Uppdragsutbildningen.....	52
7.5 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden	53

Förkortningar

AK	Akademiskt kollegium
APT	Arbetsplatsträffar
AssCE	Assessment of Clinical Education
ASP	Allmän studieplan (utbildning på forskarnivå)
CEQ	Course Experience Questionnaire
ESG	European Standards and Guidelines
ESS	Ersta Sköndal studentkår
FL	Förvaltningslagen
HF	Högskoleförordningen (1993:100)
HL	Högskolelagen (1992:1432)
HST	Helårsstudent (en helårsstudent = en student som studerar på heltid under ett år)
HSV	Högskoleverket
IDKT	Institutionen för diakoni, kyrkomusik och teologi
ILP	Individuell lärandeplan
IOA	Institutet för organisations- och arbetslivsetik
ISP	Individuell studieplan (utbildning på forskarnivå)
ISV	Institutionen för socialvetenskap
IVV	Institutionen för vårdvetenskap
PBL	Problembaserat lärande
PK	Pedagogiskt kollegium
PPU	Personlig professionell utveckling
SLL	Stockholms läns landsting
SUHF	Sveriges universitets- och högskoleförbund
UKÄ	Universitetskanslersämbetet
UP	Utbildningsplan
VFU	Verksamhetsförlagd utbildning
ÖNH	Överklagandenämnden för högskolan

1. Inledning

Ersta Sköndal Bräcke högskola är en enskild utbildningsanordnare som bildades den 1 januari 1998 genom en sammanslagning av högskoleutbildningar, forskningsverksamheter och vidareutbildningsprogram vid Ersta diakoni och Stiftelsen Stora Sköndal. 2006 blev högskolan ett aktiebolag under namnet Ersta Sköndal högskola AB, med Ersta diakoni och Stiftelsen Stora Sköndal som ägare. Fyra år senare tillkom Bräcke diakoni som delägare av högskolan och 2017 ändrades namnet till Ersta Sköndal Bräcke högskola AB. Högskolan är i sin nuvarande form relativt ung, men vilar på en lång utbildningstradition som leder tillbaka till 1850-talet, den diakonala rörelsen och Sveriges första sjuksköterskeutbildning.

De två stora professionsutbildningarna vid högskolan, sjuksköterskeutbildningen och socionomutbildningen, låg till grund för att de två utbildningsinstitutionerna gick samman 1998. Ett övergripande mål med att gå samman var just att föra professionsutbildningarna närmare varandra redan under utbildningstiden, då samverkan mellan socionom- och sjuksköterskeprofessionerna är nödvändig i ett framtida yrkesliv. Arbetet med att integrera och hitta former för samverkan mellan de olika utbildningarna och forskningen har fortsatt och målsättningen är att detta ska fördjupas ytterligare. Bl.a. har högskolans ägare fattat ett principiellt viktigt beslut om ett samlat campus på Södermalm i Stockholm 2023.¹

1.1 Utbildning, studenter och doktorander

Högskolan har för närvarande ca 1700 studenter (ca 1000 HST)² och är lokaliserad på tre områden – Campus Ersta och Campus Sköndal i Stockholm samt Campus Bräcke i Göteborg. Vid högskolan ges utbildning på samtliga utbildningsnivåer. De största utbildningarna på grundnivå är sjuksköterskeprogrammet och socionomprogrammet inklusive utbildning i socialt arbete och vårdvetenskap (generell kandidatexamen).

Högskolan bedriver även utbildning på grundnivå i teologi (generell kandidatexamen) och i kyrkomusik (konstnärlig högskole-/ kandidatexamen). Inom utbildning på avancerad nivå ges specialistsjuksköterskeprogram med inriktning mot palliativ vård och psykiatrisk vård samt psykoterapeutprogrammet. Dessutom ges både magister- och masterutbildning inom socialt arbete och vårdvetenskap. Högskolan har examensrättigheter på forskarnivå inom forskningsområdet *Människan i välfärdssamhället* och har för närvarande 23 antagna doktorander inom två ämnen på forskarnivå – *palliativ vård* samt *social välfärd med inriktning mot civilsamhället*.

En stor del av högskolans utbildningsutbud utgörs av uppdragsutbildning inom en rad olika områden för yrkesverksamma som behöver fortbildning och fördjupning inom bl.a. socialt arbete och vårdvetenskap. Under 2017 var det totalt drygt 1800 deltagare³ som följde någon av högskolans uppdragsutbildningskurser.

Under de senaste åren har högskolan expanderat inom utbildningsområdet vad gäller antalet studenter, utbildningsprogram och utbildningsnivåer. Högskolan fick tillstånd att utfärda examen på masternivå i både socialt arbete och vårdvetenskap 2011. Sedan 2013 har antalet

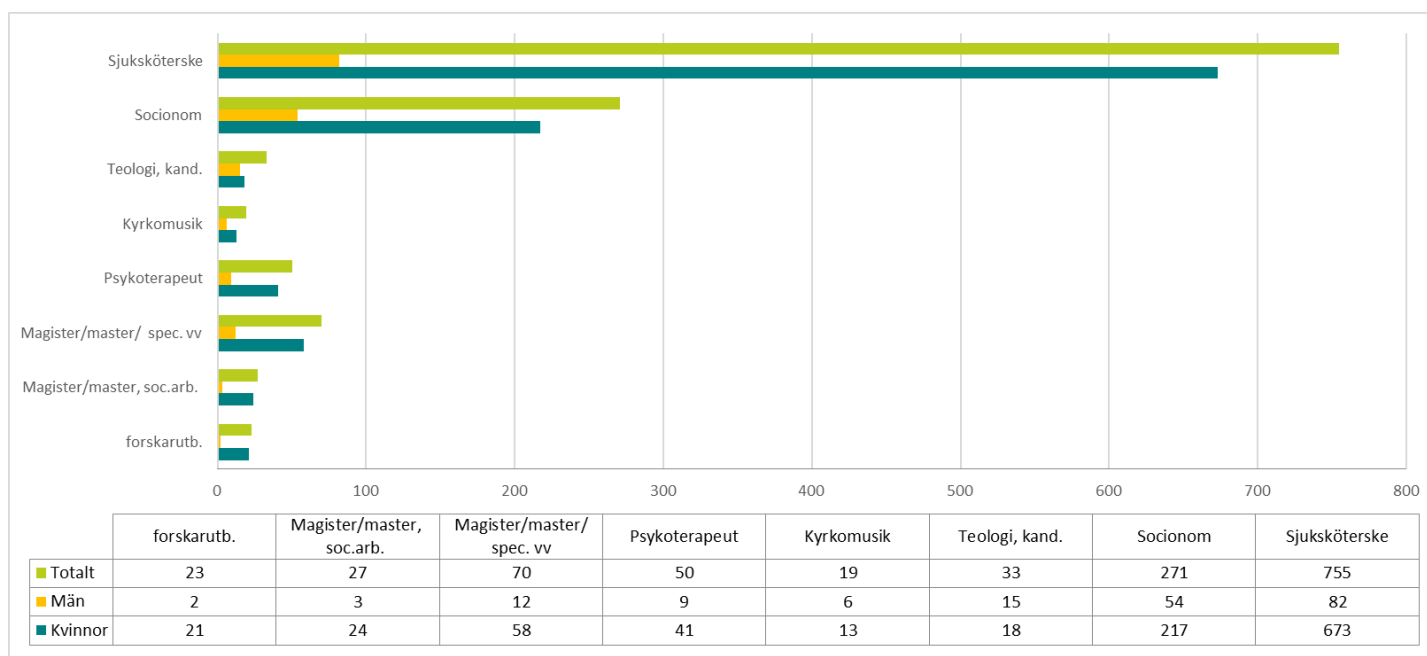
¹ Årsberättelse 2017, s.4

² Årsberättelse 2017, s.10

³ Årsberättelse 2017, s.20

nyantagna studenter på sjuksköterskeprogrammet ökat från 188 till 363 per år⁴ och 2014 fick högskolan examensrätt på forskarnivå.

Figur 1 visar fördelningen av antalet studenter på högskolans utbildningsprogram samt antal doktorander på forskarutbildningen inklusive könsfördelningen. Därtill tillkommer studenter på fristående kurser och deltagare på uppdragsutbildningskurser.

Figur 1: Antal studenter fördelat på utbildningsprogram inkl. könsfördelning i november 2018.

1.2 Forskning och personal

Forskningen vid Ersta Sköndal Bräcke högskola ska bidra till kunskapsutvecklingen inom vård, omsorg, diakoni, teologi och socialt arbete på sådant sätt att människors rätt till ett värdigt liv, autonomi, medbestämmande och inflytande upprätthålls och utvecklas. Därtill bedrivs konstnärlig forskning inom kyrkomusik som stärker utbildningen och bidrar till kunskapsutvecklingen inom området. Högskolans historiska bakgrund har resulterat i att människors hälsa, välfärd och utsatthet varit i fokus för utbildningen och förklarar hur forskningsområden som civilsamhällesstudier, palliativ vård och vårdetik har utvecklats och gett högskolan dess särskilda profil. Högskolan kombinerar en praktisknära professionsinriktad forskning med etiskt, historiskt, välfärdsrättsligt och kritiskt granskande studier om samspelet mellan samhälle, vård, organisation och individ.

Högskolan har i november 2018, 183 anställda, varav 79 procent är kvinnor. Dessutom tillkommer timanställda lärare och annan personal, såsom tentamensvakter och gästlärare. Fördelning mellan olika personalkategorier inklusive könsfördelning presenteras i tabell 1, se nästa sida.

⁴ [Årsberättelse 2017](#), s. 12; Årsberättelse 2015, s. 13

Tabell 1: Anställd personal fördelat på olika personalkategorier

personalkategorier**	kvinnor i antal (i %)	män i antal (i %)	totalt i antal
Professorer	9 (60)	6 (40)	15
Docenter	11 (58)	8 (42)	19
lektorer (exkl. docenter)	30 (81)	7 (19)	37
Forskare	4 (100)	0 (0)	4
Adjunkter	32 (91)	3 (9)	35
doktorander*	17 (89)	2 (11)	19
teknisk/adm. personal	41 (76)	13 (24)	54
Totalt	144 (79)	39 (21)	183

*Doktorander som är anställda på högskolan. **Antal och könsfördelning. Källa: personalsystem, 2018-11-26

1.3 Kvalitetsarbetet – en tillbakablick

Utvecklingen av högskolan under de senaste åren har även gjort avtryck på högskolans kvalitetsarbete. Vid bildandet av högskolan för 20 år sedan togs ett gemensamt kvalitetsutvecklingsprogram fram där gemensamma principer för kvalitetsarbetet fastställdes. Däremot låg ansvaret för organisering och att bedriva kvalitetsutvecklingsarbete på respektive institution och enhet inom högskolan, det som tidigare utgjorts av utbildningsverksamheter hos Ersta diakoni och Stiftelsen Stora Sköndal.

När högskolan bildades som ett aktiebolag 2006 fortsatte arbetet med att forma *en* högskola. 2010 fastställde rektor en ny kvalitetspolicy⁵ med tillhörande anvisningar för planering och uppföljning. Ansvaret för kvalitetsarbetet var fortfarande delegerat till prefekt och enhetschef, men det infördes rutiner kring planering samt uppföljning och återrapportering av kvalitetsarbetet, bl.a. genom att varje enhet och institution skulle skriva en årlig kvalitetsplan. Chefsgruppen utgjorde kvalitetsrådet vid högskolan och hade till uppgift att samordna högskolans kvalitetsarbete. Rutinerna följdes upp och sågs över och 2014 fick rektor i uppdrag av ägarna att utveckla verksamhetsstyrningsprocessen genom att bl.a. ta fram en högskolegemensam uppföljningsbar verksamhetsplan. Det arbetet resulterade i att planering, genomförande, uppföljning och återkoppling av kvalitetsarbetet blev en integrerad del i verksamhetsplaneringen.

Såväl organiseringen av som processer och arbetsätt för kvalitetsarbetet vid högskolan har förändrats över tid och skilt sig åt mellan högskolans olika verksamheter. Flera komponenter i det utbildningsnära kvalitetsarbetet har dock varit likartade och pågått under lång tid, såsom kollegial utvärdering genom diskussion av utbildningens utformning och innehåll i lärarlag och ämnesgrupper, tillvaratagande av studenternas perspektiv på utbildningen genom kursvärderingar, studentrådsmöten, studentrepresentation samt samverkan med arbetslivet genom bl.a. organiseringen av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). En annan viktig komponent i att kvalitetssäkra utbildningarna har varit och är fortfarande själva ansökningsprocessen inför nya examensrättigheter samt de externa utbildningsgranskningar som genomförts av universitetskanslersämbetet (UKÄ). Inför ansökningar om de examensrättigheter högskolan har erhållit har ett stort uppföljnings- och förberedelsearbete genomförts

⁵ Kvalitetspolicy, beslutad 2010-02-24

som utgjort en viktig komponent i kvalitetssäkringsarbetet över tid. Dessutom har UKÄ:s (tidigare högskoleverket [HSV]) externa utbildningsutvärderingar av framförallt högskolans professionsutbildningar resulterat i ett stort internt utvecklingsarbete. *Se avsnitt 4.1.2, 4.6.1.2.*

Sammanfattningsvis kan konstateras att Ersta Sköndal Bräcke högskola och dess utbildningsverksamhet har genomgått stora förändringar sedan bildandet i sin nuvarande form. Högskolan fortsätter att utvecklas med ett brett utbildningsutbud på alla nivåer inklusive en omfattande uppdragsutbildningsverksamhet. Det kontinuerliga kvalitetsarbetet har pågått och pågår fortfarande främst i den utbildningsnära verksamheten. Arbetet med att skapa organisation, struktur och processer för verksamhetsstyrning, verksamhetsutveckling och verksamhetsuppföljning på högskolegemensam nivå och i det arbetet även samordning av kvalitetsarbetet har utvecklats framför allt under de senaste åren, vilket kommer att beskrivas och analyseras närmare under *Bedömningsområde Styrning och organisation*.

2. Bedömningsområde: Styrning och organisation

Bedömningsområdet *Styrning och organisation* inleds med en presentation av Ersta Sköndal Bräcke högskolas organisation samt mål för och styrning av högskolans verksamheter. Därefter beskrivs högskolans kvalitetssystem, vilka principer den bygger på och hur högskolans systematiska kvalitetsarbete möter upp mot bedömningsgrunderna. Bedömningsområdet avslutas med en sammanfattande analys av styrkor och utvecklingsområden som högskolan identifierat och arbetar med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

2.1 Högskolans organisation

Ersta Sköndal Bräcke högskola styrs av en bolagsstyrelse, vars sammansättning består av fem ledamöter från de tre ägarna, två arbetstagarrepresentanter, en studentrepresentant och en ordförande.⁶ Bolagsstyrelsen har delegerat ansvar för högskolans verksamhet till högskolans VD och tillika rektor, vilket framgår av Instruktion för VD⁷. Rektor har i sin tur delegerat vidare ansvar för utbildning och forskning till två lärarledda kollegier – ett akademiskt kollegium (AK) och ett pedagogiskt kollegium (PK).⁸ Ledamöter i kollegierna är lärare på högskolan och har utnämnts genom val; två externa ledamöter, en ordförande per kollegium samt student-/doktorandrepresentanter och fackliga representanter. Kollegierna inrättades i juli 2016 efter en översyn av styrningen och organisationen av högskolan som initierades av bolagsstyrelsen.⁹

Av Rektors besluts- och delegationsordning¹⁰ framgår att AK har ansvar för högskolegemensamma frågor inom forskning. Därtill har AK ansvar för forskarutbildningen, vilket bl.a. omfattar beslut om regler och riktlinjer såsom fastställande av allmän studieplan, kursplaner samt kvalitetssäkring och -utveckling av forskarutbildningen. PK har ansvar för högskolegemensamma frågor gällande utbildning på grundnivå och avancerad nivå, vilket inbegriper beslut om styrdokument inom utbildningsområdet, kvalitetsarbete och pedagogiskt utvecklingsarbete. PK granskar och fastställer utbildningsplaner, men har delegerat beslutsansvaret att fastställa kursplaner till institutionsstyrelsen vid respektive institution.¹¹

Vid högskolan finns tre institutioner; institutionen för diakoni, kyrkomusik och teologi (IDTK), institutionen för socialvetenskap (ISV) och institutionen för vårdvetenskap (IVV). Rektor har till prefekt delegerat ansvar för verksamheten på institutionsnivå inklusive ansvar för utbildning på grundnivå och avancerad nivå.¹² Därtill finns en uppdragsutbildningsenhet samt ett institut för organisations- och arbetslivsetik (IOA) med enhetschefer som leder verksamheten.

Högskolegemensamt verksamhetsstöd finns organiserat i ett rektorskansli som utgör den högskolegemensamma förvaltningen och som leds av en förvaltningschef samt ett högskolebibliotek som leds av en bibliotekschef. Verksamhetsstöd finns också organisatoriskt vid varje institution. Rektor har inrättat ett antal råd och nämnder, såsom kvalitetsråd, likabehandlingsråd, internationellt råd, tjänsteförslagsnämnd och disciplinnämnd med specifika

⁶ Arbetsordning för styrelsen vid Ersta Sköndal högskola AB, beslutad 2017-05-11

⁷ Instruktion för VD, beslutad 2016-02-24

⁸ Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15

⁹ Organisationsplan för Ersta Sköndal högskola, beslutad 2015-12-10

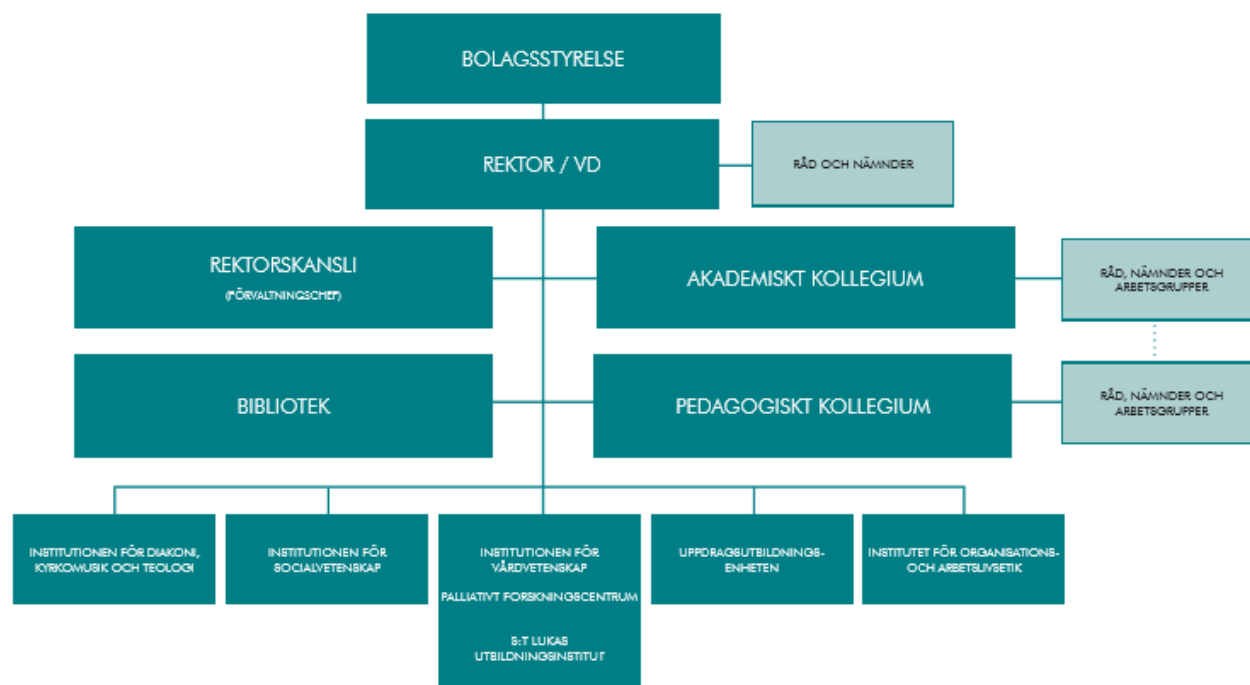
¹⁰ Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15

¹¹ Arbets-, besluts- och delegationsordning för pedagogiskt kollegium, beslutad 2017-05-29

¹² Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15

ansvarsområden. Sammansättningen av ledamöter i respektive råd och nämnder avspeglar organisationen. Studentrepresentation finns i samtliga beslutande och beredande organ.¹³

Kollegier, institutioner, enheter, råd och nämnder har ansvar för både kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling inom sina respektive verksamhetsområden. Se figur 2 för organisationskiss.

Figur 2: Organisationsskiss, Ersta Sköndal Bräcke högskola

2.2 Högskolans mål och strategier

Bedömningsgrund: Lärosätets kvalitetssystem är uppbyggt för att säkerställa kvaliteten i utbildningarna och det relaterar till övergripande mål och strategier som lärosätet fastställt för sin utbildningsverksamhet.

Ersta Sköndal Bräcke högskolas systematiska kvalitetsarbete styrs och stöds av ett antal högskoleövergripande styrdokument. I Strategisk plan¹⁴ för perioden 2017 – 2022 formuleras vision, mål och strategier för högskolans verksamheter – utbildning, forskning och samverkan med det omgivande samhället. Högskolan ska:

- bedriva utbildning med hög kvalitet på grundnivå, avancerad nivå och forskarutbildningsnivå
- bedriva forskning med hög kvalitet
- samverka med det omgivande samhället och bedriva efterfrågad uppdragsutbildning
- vara en nationell och internationell högskola
- erbjuda en god och samverkansinriktad lär- och arbetsmiljö

¹³ Organisationsplan för Ersta Sköndal högskola, beslutad 2015-12-10

¹⁴ Strategisk plan 2017 – 2022, beslutad 2017-08-24, s.11

Strategisk plan tar avstamp i högskolans Ägardirektiv¹⁵, där det bl.a. framgår att motivet för ägarnas engagemang i högskolan är att utbildning och forskning utgör betydande redskap för en samhällsförbättrande ambition.

Utifrån mål och strategier i Strategisk plan har en Forskningsstrategi¹⁶ för perioden 2018 – 2022 tagits fram. Forskningsstrategin innehåller åtta övergripande mål för forskningen som bedrivs vid högskolan samt vägar för att nå dessa mål. Målen har formulerats mot bakgrund av bl.a. UKÄ:s yttrande i samband med högskolans ansökan om examenstillstånd för utbildning på forskarnivå. Två av målen är direkt relaterade till högskolans utbildningsverksamhet, nämligen att högskolans forskning ska bidra till utvecklingen av området *Människan i välfärdssamhället* och att forskning, utbildning och samverkansuppdrag ska berika varandra.¹⁷

Synen på utbildning och det pedagogiska arbetet vid högskolan uttrycks i Pedagogisk plattform¹⁸. I plattformen framgår att grunden för allt pedagogiskt arbete vid högskolan är en tilltro till varje students förmåga att självständigt söka kunskap och utvecklas. All utbildning vid Ersta Sköndal Bräcke högskola ska främja lärandeprocesser som utmanar studenternas kreativitet, kritiska förhållningssätt och reflekterande förmåga.

Utifrån Strategisk plan, Forskningsstrategi och Pedagogisk plattform har det i högskolans årliga gemensamma verksamhetsplan¹⁹ formulerats ett antal fokusområden, delmål och uppdrag för att uppnå de övergripande målen för högskolans verksamhet, se figur 3. Läs mer om verksamhetsstyrnings- och uppföljningsprocessen i *avsnitt 2.5*.

Figur 3: Styrdokumentens inbördes relation

¹⁵ Ägardirektiv, beslutad 2016-05-12

¹⁶ Forskningsstrategi 2018 - 2022, beslutad 2018-02-13

¹⁷ Ibid.

¹⁸ Pedagogisk plattform, beslutad 2009-10-26

¹⁹ Verksamhetsplan 2019-2020

2.3 Program för systematiskt kvalitetsarbete vid Ersta Sköndal Bräcke högskola

Bedömningsgrund:

Lärosätet har en beslutad kvalitetssäkringspolicy, eller motsvarande, som är en del av den strategiska styrningen.

Det ska också framgå hur länge det nuvarande systemet för att kvalitetssäkra och utveckla utbildningarna har varit i bruk och vilka principer bygger de på.

I samband med omorganisationen 2016, med inrättande av två kollegier, identifierades ett behov av förstärkt samordning av högskolans kvalitetsarbete. Rektor inrättade samma år ett rådgivande organ för kvalitetsfrågor, ett kvalitetsråd²⁰. Kvalitetsrådets uppdrag är att samordna och stödja kvalitetssäkringsarbetet på samtliga nivåer och sakområden inom högskolan. Därutöver skedde en förstärkning inom verksamhetsstödet i och med inrättande och rekrytering av funktion som kvalitetssamordnare. Samordnaren fungerar som handläggare i kvalitetsrådet. Läs mer om kvalitetsorganisationen i *avsnitt 2.6*.

Inför verksamhetsåret 2017 fick kvalitetsrådet i uppdrag av rektor att utifrån det nya nationella kvalitetssäkringssystemet, högskolans kvalitetspolicy från 2010 och det pågående kvalitetsarbetet vid högskolan, ta fram ett högskoleövergripande kvalitetssystem. Ett stort kartlägningsarbete påbörjades under 2017 för att inventera och dokumentera de rutiner och processer inom kvalitetssystemet som redan fanns på plats samt vilka områden, processer och rutiner som behövde utvecklas. Kartlägningsarbetet och metodutvecklingen intensifierades under våren 2018, bl.a. med ett stort förankrings- och implementeringsarbete bland personal och studenter.

Beslut om Program för systematiskt kvalitetsarbete vid Ersta Sköndal Bräcke högskola²¹ fattades av rektor i september 2018. Programmet beskriver högskolans syn på kvalitet och kvalitetsarbete, organisation och styrning samt modeller och cykler för planering, genomförande, uppföljning och återkoppling. Programmet utgör ramverket för högskolans systematiska kvalitetsarbete, som både innehåller säkrande och utvecklande komponenter. Av programmet framgår att kvalitet ska förstås som ett uttryck för i vilken mån det som bedrivs/görs, exempelvis utbildning och forskning, leder till fastställda mål, krav eller riktlinjer/standarder inom det specifika verksamhetsområdet.

Principer för högskolans systematiska kvalitetsarbete bygger dels på European Standard and Guidelines (ESG), 1 kap. högskolelag (HL), examensordningen²², dels på en kvalitetssäkringsmodell – inspirerad av Ian Demings kvalitetssäkringscykel (PDSA) – bestående av en tydlig systematik i olika cykler med både uppföljnings- och återkopplingsloop. I modellen ingår även en komponent av uppföljning och utveckling av själva kvalitetssystemet i sig. Läs vidare i *avsnitt 2.8*.

Handlingsplan för det systematiska kvalitetsarbetet har tagits fram för perioden 2017–2022²³ för att implementera och utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med fokus på utbildning under de kommande fem åren. Handlingsplanen utgör en bilaga till Program för systematiskt

²⁰ Beslut om inrättande av ett kvalitetsråd, uppdrag och sammansättning, beslutad 2016-12-20

²¹ Program för systematiskt kvalitetsarbete, beslutad 2018-09-10; [information om högskolans kvalitetsarbete](#)

²² Bilaga 2 till högskoleförordningen

²³ Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete, 2017 – 2022; [information om högskolans kvalitetsarbete](#)

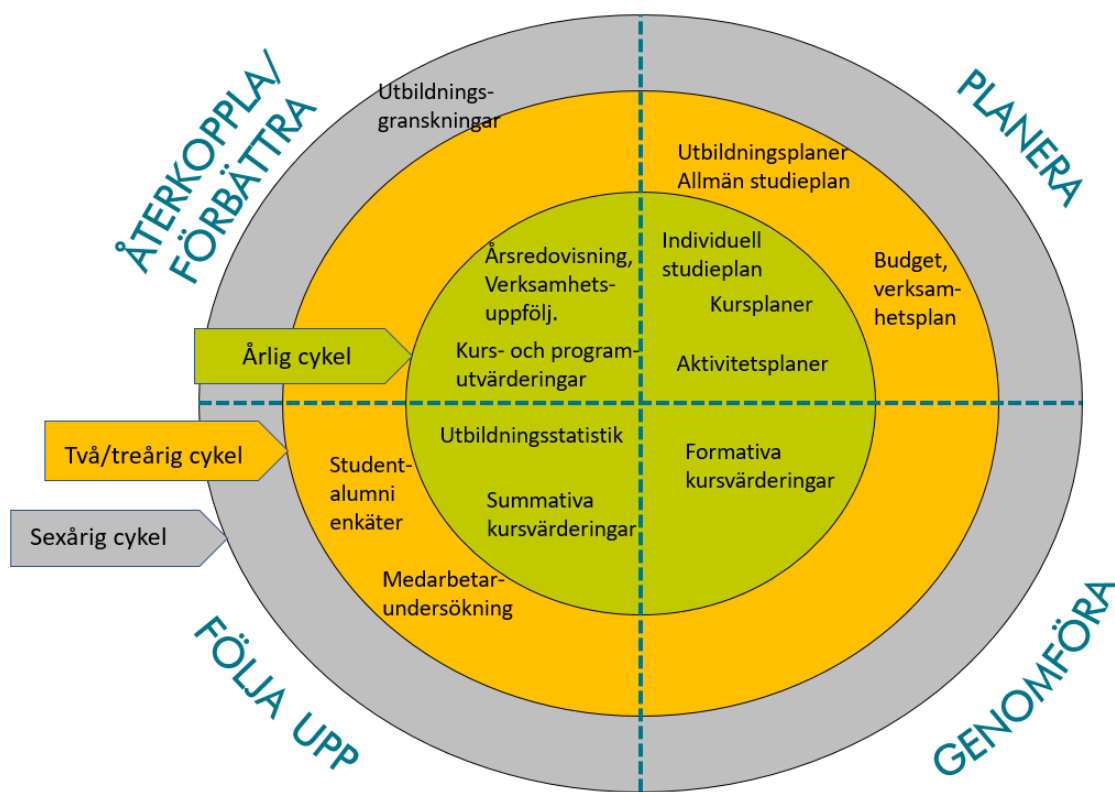
kvalitetsarbete och utgår från del 1 (intern kvalitetssäkring av utbildning) i ESG. Handlingsplanen är indelad i tre processområden – *styrning, ansvar och organisation, förutsättningar* samt *planering, genomförande och resultat* – där aktiviteter för uppföljning, analys och återkoppling är en integrerad del i varje processområde. Mål och åtgärder för att stärka student- och doktorandperspektivet, arbetslivsperspektivet och likabehandlingsperspektivet finns inom varje processområde.

Handlingsplanens mål och aktiviteter skrivs in som mål och uppdrag i den högskolegemensamma verksamhetsplanen för respektive år och följs upp både av verksamhetsansvariga högskoleledningen som en del i verksamhetsstyrningsprocessen. Läs vidare i *avsnitt 2.5 och 2.8*.

2.4 Systematiken i kvalitetsarbetet

Den övergripande planen för kvalitetssäkring av utbildningarna och vilka metoder som används, exempelvis kollegial granskning

Program för systematiskt kvalitetsarbete består av tre tidscykler. En årlig cykel som består av verksamhetsplanering och uppföljning. Inom utbildningsområdet genomförs bl.a. kurs- och programutvärderingar löpande under året. Resultatet återkopplas till studenter, doktorander, institutionsstyrelse/institutionsledning och akademiskt kollegium (AK). Uppdragsutbildningens kursutvärderingar återkopplas förutom inom högskolan även till beställare och deltagare. Uppföljning av forskarutbildningen sker genom årlig uppföljning och revidering av den individuella studieplanen (ISP). Sammanställningar av bl.a. antagning, avhopp, genomströmning inom utbildningen görs kontinuerligt, liksom uppföljning av avvikelserapportering t.ex. i det studieadministrativa stödsystemet Ladok.

Figur 4: Tidscykler för det systematiska kvalitetsarbetet

Inom den andra tidscykeln, som genomförs med 2 till 3 års mellanrum, planeras och genomförs större uppföljningar såsom student- och medarbetarundersökningar, genomgång och revidering av utbildningsplaner (UP) och allmänna studieplaner (ASP) samt andra styrdokument inom utbildningsområdet.

Slutligen består det systematiska kvalitetsarbetet av en sexårscykel som omfattar utbildningsgranskningar med externa inslag, både initierade av högskolan och av UKÄ.

Externa utbildningsgranskningar samt granskning vid ansökan om examenstillstånd som genomförts av HSV/UKÄ har varit och är fortfarande en viktig komponent i högskolans kvalitetsarbete för att säkerställa hög kvalitet i utbildningen. I Program för systematiskt kvalitetsarbete kommer utbildningsgranskningar med externa inslag att planeras och genomföras under den kommande femårsperioden, vilket framgår av Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete och verksamhetsplan för 2019 – 2020.²⁴ Under 2019 kommer en pilotgranskning att genomföras i samarbete med Sophiahemmet Högskola och Röda Korsets högskola kring måluppfyllelse i examensarbeten på sjuksköterskeprogrammet. Faller detta arbetssätt väl ut kommer liknande granskningar göras på avancerad nivå inom övriga vårdutbildningar. Sjuksköterskeutbildningen och ett urval av specialistsjuksköterskeutbildningar kommer dessutom att granskas av UKÄ inom ramen för utbildningsutvärderingarna under perioden 2020 – 22.

Egeninitierade utbildningsgranskningar med externa inslag av högskolans övriga utbildningar kommer att planeras och genomföras under perioden 2019 – 2022. Inom forskarutbildningen genomförs projektplan-, mitt- och slutseminarier som en del av utvärderingen av den enskilda doktorandens forskarutbildning. Därtill kommer forskarutbildningsämnet palliativ vård att granskas av UKÄ under 2020 – 2021.

2.5 Det systematiska kvalitetsarbetet, en del av verksamhetsstyrningsprocessen

Det systematiska kvalitetsarbetet är integrerat i högskolans verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocess. Utifrån de övergripande målen för högskolans verksamhet som framgår av Strategisk plan har ledningen i dialog med verksamheten prioriterat ett antal fokusområden, delmål och uppdrag till verksamheten som dokumenteras i högskolans verksamhetsplan.²⁵ Den gemensamma verksamhetsplanen ligger till grund för varje institutions/enhets/kollegiums/råds egna årliga aktivitetsplaner, där delmål och planerade aktiviteter för kommande verksamhetsår formuleras för att uppnå högskolans mål och uppdrag. Parallellt med höstens verksamhetsplanering har rektor budgetdiskussioner med varje institution/enhet/kollegium/råd. Aktivitetsplanerna lämnas in till rektor i slutet av november och bolagsstyrelsen fastställer budget och verksamhetsplan i december varje år.

Under året görs kontinuerliga uppföljningar av verksamhetsplanen och aktivitetsplanerna på kollegie-, institutions- och enhetsnivå. På högskoleövergripande nivå följs dessa upp varje tertiäl i samband med prognosgenomgång i dialog med verksamhetsansvarig prefekt/chef/ordförande. I slutet av året lämnar varje organisatorisk enhet in en återrapporering, där det framgår dels vad som har genomförts och vilket resultat det gett, dels vad som inte genomförts och varför. Från och med 2019 införs tvåårig verksamhetsplan för högskolan, men med årlig uppföljning av aktivitetsplanerna, för att få till en mer långsiktig planering av verksamheten.

²⁴ Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete, beslutad 2018-09-10; Verksamhetsplan 2019 – 2020

²⁵ Verksamhetsplan 2019 - 2020

2.6 Organisering av högskolans kvalitetsarbete

Bedömningsgrund: Lärosätet har ändamålsenlig och tydligt definierad ansvarsfördelning för kvalitetsarbetet.

En viktig princip för kvalitetsarbetet är att det bedrivs som en integrerad del av verksamheten. Därför är ansvaret för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling av högskolans verksamheter delegerat till respektive organisatoriska enhet som ansvarar för ett visst verksamhetsområde. Läs om högskolans organisation i *avsnitt 2.1*.

Rektor har det övergripande ansvaret för kvaliteten i högskolans verksamhet, vilket framgår av Instruktion för VD²⁶. Inom utbildning på grundnivå och avancerad nivå har rektor delegerat huvudansvaret för att bedriva kvalitetsarbete till prefekt²⁷ vid respektive institution, dvs det s.k. utbildningsnära kvalitetsarbetet. Förutom prefekten finns det på institutionsnivå funktioner såsom programansvarig, utbildningsledare, studierektorer som ansvarar för det systematiska kvalitetsarbetet inom respektive utbildning.

Ansvaret för kvalitetsarbetet inom forskarutbildning har rektor delegerat till akademiskt kollegium (AK)²⁸. AK har inrättat en ämnesföreträdarfunktion (en per forskarutbildningsämne), som har ett särskilt ansvar för att driva kvalitetsfrågor i forskarutbildningen.²⁹

Kvalitetsrådets uppdrag är att samordna och stödja kvalitetssäkringsarbetet på samtliga nivåer och sakområden inom högskolan, samordna det högskolegemensamma kvalitetssäkringsarbetet samt vara stöd i processerna kring utbildningsutvärderingar, temautvärderingar och examenstillståndsutvärderingar som UKÄ genomför.³⁰ Ett viktigt syfte med denna organisationsförstärkning på högskoleövergripande nivå är att främja samarbetet inom högskolans olika verksamheter. Kvalitetsrådets sammansättning, med ledamöter som representerar samtliga kollegier/institutioner/enheter samt student-/doktorandrepresentanter och fackliga representanter, skapar goda förutsättningar för att få till en fungerande dialog mellan det utbildningsnära kvalitetsarbetet som sker på institutionsnivå och det högskoleövergripande kvalitetsarbetet. Ledamöterna i kvalitetsrådet har ansvar för att både ta med perspektiv från respektive verksamhet till den högskolegemensamma nivån och att samtidigt vara en länk till den egna institutionen/enheten/kollegiet för att återföra kunskap, erfarenheter och arbetssätt.

2.7 Att utveckla högskolans kvalitetskultur

Bedömningsgrund: Lärosätet har systematiska processer som uppmuntrar till delaktighet, engagemang och ansvar hos lärare, övrig personal samt studenter och doktorander.

Det systematiska kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolans ledning likväl som för högskolans personal, doktorander, studenter och uppdragsutbildningsdeltagare. Det är därför av vikt att det finns goda förutsättningar för delaktighet, transparens och en vilja till

²⁶ Instruktion för VD, beslutad 2016-02-24

²⁷ Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15

²⁸ Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15

²⁹ Uppdragsbeskrivning som ämnesföreträdare för forskarutbildningen, beslutad 2017-04-27

³⁰ Beslut om inrättande av kvalitetsråd, uppdrag, sammansättning, 2016-12-20

förbättringsarbete inom högskolan.³¹ Genom att dra nytta av högskolans litenhet med naturliga mötesplatser och arenor för samtal och diskussion, kan delaktighet och samsyn åstadkommas kring det systematiska kvalitetsarbetet vid högskolan. De högskoleövergripande organen, såsom AK, PK, rektors råd och nämnder, utgör en god struktur för högskoleövergripande samtal och diskussioner om kvalitetsarbetet inom olika verksamhetsområden.

Andra exempel på arbetssätt och processer för att uppmuntra till delaktighet och engagemang hos studenter och medarbetare är genomförande av högskolegemensamma workshops, rektorsfrukostar och dialogmöten inför framtagande av nya högskoleövergripande styrdokument. Den årliga medarbetardagen utgör en viktig högskoleövergripande mötesplats där olika aktuella frågor och teman tas upp och diskuteras, exempelvis värdegrundsarbetet, bemötande- och likabehandlingsfrågor och framtida forskningsområden. Inför framtagandet av Program för systematiskt kvalitetsarbete anordnades en kvalitetsdag för studenter, doktorander och anställda där frågor om kvalitetssystem och kvalitetskultur diskuterades. Under hösten 2019 planerar kvalitetsrådet att arrangera en kvalitetsdag med tema kvalitetskultur.

På institutionsnivå finns många olika typer av fora för dialog och delaktighet gällande utveckling och säkring av utbildningens kvalitet. Årliga eller terminsvisa uppstarts dagar är exempel på sådana tillfällen. På institutionen för socialvetenskap (ISV) anordnas ett pedagogiskt forum varje månad då lärarlaget träffas och fördjupar sig i specifika teman, såsom rättssäker examination, kursvärderingar och kursrapporter, hållbar utveckling i utbildningen. Liknande fora finns på institutionen för vårdvetenskap (IVV) där lärarna träffas både i programgrupper för respektive utbildningsprogram och i ämnesgrupper för respektive ämne. Lärarlaget på S:t Lukas utbildningsinstitut, som organisatoriskt tillhör IVV, har möten varje vecka för att diskutera utveckling av och pedagogiska utmaningar inom psyko-terapeututbildningen. På Institutionen för diakoni, kyrkomusik och teologi (IDKT) fungerar de regelbundet återkommande lärarkollegierna som arena för utvärdering av kurser och programverksamhet, ofta kring ett visst tema aktualiserat av kursvärderingarna. Inom forskarutbildningen äger regelbundna dialogmöten rum där hela doktorandgruppen, ämnesföreträdare och studierektor träffas för samtal kring förbättringsarbete inom forskarutbildningen.

Vid enheten för uppdragsutbildning förs förutom vid de återkommande enhetsmötena ett pågående samtal mellan enhetens studierektorer kring kursernas kvalitet, pedagogiska upplägg och aktualitet. I ett sådant samtal är de kursvärderingar som genomförs efter varje utbildning ett centralt underlag. En ytterligare viktig kanal för kvalitetsarbetet är den kontinuerliga dialog studierektorerna har med de enskilda kursernas lärarlag, kursansvariga och uppdragsdeltagare. Fler exempel på delaktighet i processer presenteras under *Bedömningsområde Utformning, genomförande och resultat*.

2.8 Uppföljning och utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet

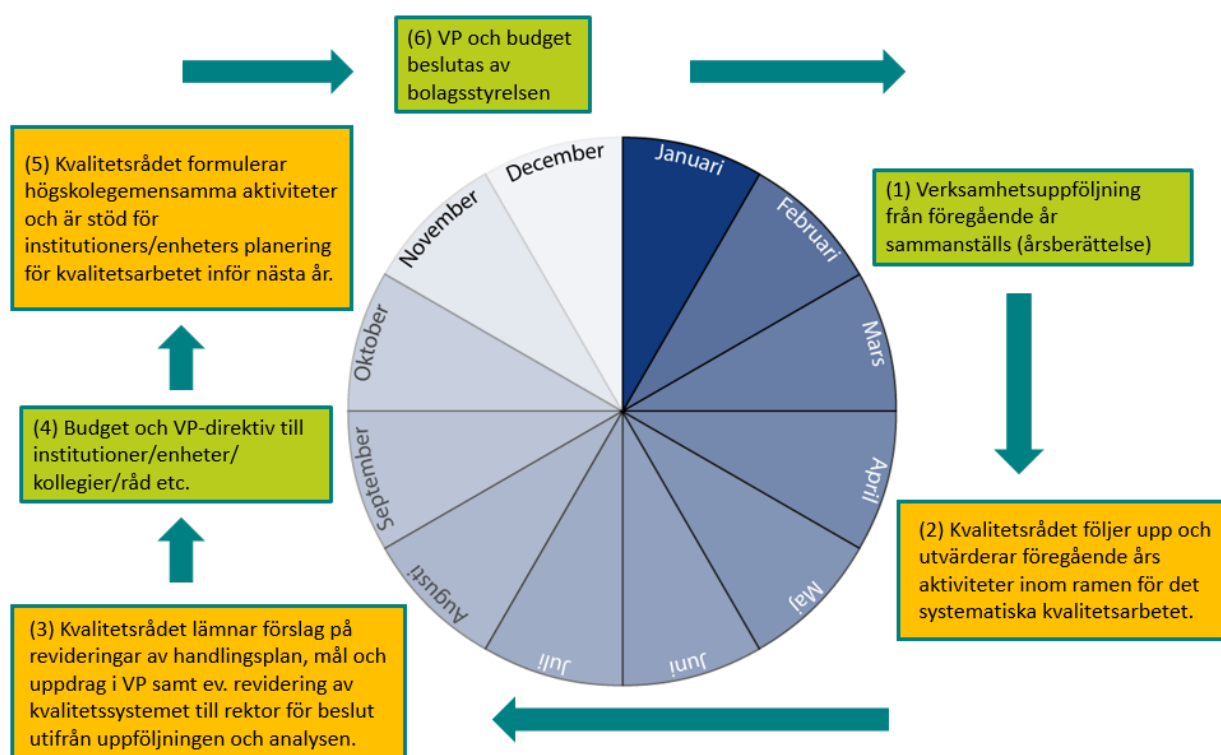
Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att de resultat och slutsatser som genereras av kvalitetssystemet systematiskt tas tillvara i den strategiska styrningen, kvalitetsarbetet och i utvecklingen av kvalitetssystemet.

En viktig del i implementeringen av Program för systematiskt kvalitetsarbete är att kontinuerligt följa upp och utvärdera det systematiska kvalitetsarbetet i sig, dvs hur väl arbetssättet fungerar

³¹ Program för systematiskt kvalitetsarbete, beslutad 2018-09-10

i organisationen och vilka förändringar som behöver göras av systemet för att säkra att kvalitetsarbetet verkligen leder till hög kvalitet av högskolans verksamheter.

I Program för systematiskt kvalitetsarbete beskrivs ett delvist nytt arbetssätt för att stärka processen för uppföljning och återkoppling av slutsatser och resultat gällande både den strategiska styrningen av verksamheten och utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet i sig.³² Kvalitetsrådet har, som beskrivits ovan, ansvar för att samordna vidareutvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet vid högskolan. Det kommer bl.a. göras genom att årligen följa upp, utvärdera och revidera Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete, se figur 5. Uppföljning av högskolans verksamhetsplan och tillhörande aktivitetsplaner görs i januari (1). Utifrån varje verksamhets uppföljning av aktivitetsplaner, har kvalitetsrådet ansvar för att följa upp och analysera det systematiska kvalitetsarbetet som genomförts föregående år. I uppföljningsarbetet har kvalitetsrådet en nära dialog med institutioner/enheter/kollegier genom dess representanter i rådet (2). Därefter föreslår kvalitetsrådet för rektor prioriteringar och förslag till revideringar av handlingsplanen, kommande års verksamhetsplan och i förekommande fall även Program för systematiskt kvalitetsarbete (3+4). Kvalitetsrådet formulerar därefter högskolegemensamma aktiviteter och är stöd för institutioners/enheters/kollegiers planering för kvalitetsarbetet inom respektive verksamhetsområde (5). Därefter fattas beslut om budget och verksamhetsplan av bolagsstyrelsen för kommande år (6). Denna uppföljningsprocess är ny och kommer att genomföras första gången under 2019 för verksamhetsåret 2018 och behöver därefter följas upp och analyseras. Liknande arbetssätt är redan implementerat inom likabehandlingsområdet, se *Bedömningsområde Jämställdhet*.

Figur 5: Årshjul för uppföljning av det systematiska kvalitetsarbetet

³² Program för systematiskt kvalitetsarbete, beslutad 2018-09-10, s. 10

2.9 Information om kvalitetsarbete

Bedömningsgrund: Den information som genereras av kvalitetssystemet kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter och får en spridning inom organisationen.

På högskoleövergripande nivå ansvarar kvalitetsrådet för information och kommunikation gällande det systematiska kvalitetsarbetet samt återkoppling av de resultat som framkommer. De informationskanaler som framförallt används för informationsspridning inom högskolan är den interna webben för all personal. För studenter används i första hand högskolans lärplattform Its Learning som informationskanal.

Den institution/enhet och det kollegium eller råd som har ansvar för en viss verksamhet har också ansvar för kvalitetsarbetet inom den verksamheten samt hur det ska återkopplas och kommuniceras till berörda intressenter, både inom och utanför högskolan. Förutom via webben kommuniceras det systematiska kvalitetsarbetet genom presentation och diskussion vid arbetsplatsträff (APT), program- och ämnesgruppsmöten, seminarier, föreläsningar etc. Såsom tidigare beskrivits är det en fördel att vara en mindre högskola när kvalitetsarbetet ska kommuniceras i verksamheten. Samtal och diskussioner uppstår naturligt i korridorer, de gemensamma personalrummen, i klassrummen och biblioteket.

Inom verksamhetsstödet finns en kommunikationsfunktion genom två kommunikatörer som utgör både ett strategiskt och operativt stöd för kommunikation och information på högskolan. Kommunikationsfunktionen följer också upp och undersöker hur information och kommunikation tas emot och förstås av olika målgrupper både internt och externt, bl.a. genom enkäter, målgruppsmöten etc.

2.10 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Högskolans Program för det systematiska kvalitetsarbetet utgör ett bra ramverk för att kunna säkerställa hög kvalitet i högskolans utbildningsverksamhet. De övergripande målen konkretiseras inom respektive verksamhet, så att de kvalitetsutvecklande och -säkrande åtgärder som planeras och genomförs är relevanta och verkningsfulla. Detta ser högskolan som en styrka.

I arbetet med att ta fram ett gemensamt ramverk har *flera utvecklingsområden identifierats*, vilket framgår av Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete.³³ Bl.a. handlar det om att förbättra systematiken och dokumentationen av det kvalitetsarbete som bedrivs samt hur återkoppling på samtliga nivåer inom organisationen och gentemot studenter, doktorander och andra intressenter görs på bästa sätt.

Ett annat område som behöver *utvecklas* är kvalitetssäkring av forskningen vid högskolan. Därför har akademiskt kollegium (AK) fått i uppdrag³⁴ att under 2019 – 2020 föreslå ett system för kvalitetssäkring av forskningen vid högskolan utifrån det arbete som görs inom det nationella kvalitetssäkringssystemet samt genom samarbetet inom Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF).

³³ Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete för perioden 2017 – 2022, beslutad 2018-09-10

³⁴ Verksamhetsplan 2019 – 2020, s. 6

3. Bedömningsområde: Förutsättningar

Bedömningsområdet *Förutsättningar* omfattar fyra bedömningsgrunder. Under varje bedömningsgrund beskrivs hur högskolan arbetar för att uppfylla bedömningsgrunden, bl.a. med flera exempel från olika delar av verksamheten. I avsnitt 3.1 och 3.2 presenteras utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive utbildning på forskarnivå var för sig. Varje avsnitt avslutas med en sammanfattande analys av styrkor och utvecklingsområden som högskolan identifierat och arbetar med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

3.1 Utbildningens behov av hög och rätt kompetens hos den undervisande personalen

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att den undervisande personalens kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov.

3.1.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Vid respektive institution görs kontinuerliga inventeringar av kompetensen bland undervisande personal vilket ligger till grund för tjänsteplanering såväl som för nyrekryteringar. Årliga medarbetar- och bemanningssamtal är ett exempel på en rutin som säkerställer att befintlig personals kompetens är relevant utifrån nuvarande och kommande behov och används på respektive institution på ett effektivt och relevant sätt. Vid de årliga uppföljningarna kartläggs lärares vetenskapliga, ämnesrelevanta och högskolepedagogiska kompetens. Vid behov erbjuds kompetensutveckling. Andra processer som bidrar med information om lärares kompetens motsvarar utbildningarnas behov är exempelvis kursutvärderingar, resultat från student- och medarbetarenkäter samt regelbundna samtal på ledningsnivå mellan studierektor, programansvarig, ämnesansvarig och prefekt.

Inför nyrekrytering av undervisande personal ska prefekt i samråd med berörda lärare formulera de aktuella behoven. Därefter tas en kravprofil fram i nära samarbete mellan prefekt, högskoleledning och HR-enheten. Anställning av lektor och professor samt ansökningar om docentkompetens, ansökningar om befordran till lektor och ansökningar om befordran till professor bereds av en tjänsteförslagsnämnd.³⁵ Anställningsbeslutet fattas därefter av rektor vad gäller professor samt av prefekt vad gäller lektor. Det finns beslutade riktlinjer för bedömning av hög kvalitet gällande såväl vetenskaplig som pedagogisk skicklighet hos de sökande.³⁶ Sakkunniggranskning ingår som en viktig del i bedömningsprocessen. Beslut om att anställa adjunkter har rektor delegerat till prefekt.

Pedagogiskt kollegium (PK), som har ett särskilt ansvar för det övergripande pedagogiska utvecklingsarbetet på grundnivå och avancerad nivå, genomförde 2017 en enkät som kartlade den pedagogiska kompetensen bland undervisande personal på högskolan.³⁷ Resultatet visade bl.a. på ett behov av ökade kunskaper inom högskolepedagogik. Motsvarande resultat återfanns i studentundersökningen 2017 där bl.a. frågor om studenternas syn på lärarnas pedagogiska kunskaper ställdes.³⁸ Resultatet ledde till beslut i PK om att ge en högskolepedagogisk kurs vid

³⁵ Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15, s. 4

³⁶ Riktlinjer för befordringsärenden från högskolelektor till professor, reviderad 2018-05-15

³⁷ Pedagogisk kompetensutveckling på högskolan, 2017-04-25

³⁸ Rapport studentundersökning 2017

högskolan. Kursen anordnas under ht 2018 och vt 2019.³⁹

PK har påbörjat ett arbete med att ta fram ett förslag till pedagogisk meriteringsmodell.⁴⁰ Det arbetet sker i samarbete med prefekter och HR-enhet. Att införa en karriärstege som "excellent" lärare möjliggör för högskolans lärare att kunna meritera sig genom pedagogisk skicklighet.

3.1.2 Utbildning på forskarnivå

En central läranderesurs för doktorander under forskarutbildningen utgörs av handledningen. Inför utlysning och antagning av doktorander till forskarutbildningen säkerställs därför att erforderlig vetenskaplig och pedagogiska kompetens finns hos tilltänkta handledare och övrig undervisande personal på forskarutbildningen, som till största del utgörs av professorer och docenter.

Akademiskt kollegium (AK) har beslutat om Riktlinjer för doktorandhandledning⁴¹ där rutiner framgår för fastställande av handledare såväl som vilka kompetenskrav som ställs på huvudhandledare respektive biträdande handledare. I normalfallet ska en heltidsdoktorand tilldelas kontinuerlig och behovsanpassad handledning minst 80 timmar per år under motsvarande fyra års heltidsstudier. Doktorandhandledare ska också gå en intern handledarkurs. Syftet med kursen är att deltagarna ska bli väl förtrogna med dels de akademiska, utbildningsmässiga och för högskolan som enskild utbildningsanordnare specifika förutsättningarna för doktorandhandledning, dels med de personliga, professionella och kollegiala aspekterna av handledningsprocessen och samarbetet mellan handledare och doktorand.

Organisatoriskt under AK finns också ett handledarkollegium med uppdrag att föra en kollegial diskussion kring pedagogiska frågor, inkluderande doktorandhandledning och att utveckla innehåll och utbildningsformer för utbildningen på forskarnivå och bidra till att stärka handledarfunktionen och kvaliteten i handledningen.⁴²

3.1.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Vid högskolan finns strukturer och rutiner för att systematiskt följa upp, utvärdera och säkerställa att personalens ämnesmässiga och pedagogiska kompetens motsvarar utbildningsverksamhetens behov på samtliga nivåer. Det är en *styrka*.

Att forskarutbildningen är väl förankrad i högskolans starka forskningsmiljöer bidrar till att säkra att handledarna har rätt kompetens för de specifika doktorandprojekten, det är också en *styrka*. Då forskarutbildningen fortfarande är relativt nyetablerad, behöver den på sikt expandera något, vilket kommer att ställa krav på lärarresurser och på att högskolan än mer målmedvetet arbetar med att höja personalens kompetens och erfarenhet när det gäller handledning, vilket är ett *utvecklingsområde*.

För samtliga utbildningsnivåer är det nödvändigt att ha framförhållning i planering av personalresurser och kompetensförsörjning. När antalet studenter och utbildningar expanderar, vilket har skett under de senaste åren på högskolan, har behov av en strategi för kompetens-

³⁹ Kursinbjudan till högskolepedagogisk kurs 2018/2019

⁴⁰ Förslaget är ute på internremiss och ännu inte beslutad.

⁴¹ Riktlinjer för doktorandhandledning, beslutad 2017-01-26

⁴² Handledarkollegiets uppgifter, beslutad 2016-09-22, reviderad senast 2017-12-14

försörjning blivit uppenbar. Under 2019 – 2020 har rektor givit uppdrag till HR-enheten att ta fram en strategisk kompetensförsörjningsplan för att utveckla befintliga och nya strategier för att nå satta kompetensmål.⁴³

3.2 Främjande miljö för undervisande personal

Bedömningsgrunder:

Lärosätet tillhandahåller en främjande miljö som ger undervisande personal möjlighet att utveckla såväl sin pedagogiska kompetens som sin ämneskompetens, samt förutsättningar att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

Lärosätet säkerställer att det finns tillräckliga läranderesurser och att dessa används på ett effektivt sätt.

Ett centralt mål för Ersta Sköndal Bräcke högskola är att erbjuda en god och samverkansinriktad lär- och arbetsmiljö, vilket framgår av Strategisk plan.⁴⁴ Ett student- och medarbetarfokus, utveckling av moderna lärmiljöer och satsningar på pedagogik och kompetens utgör exempel på strategiska prioriteringar för att uppnå detta mål.

Förutsättningar som avser att stödja den undervisande personalens pedagogiska och ämnesmässiga kompetens finns exempelvis inom ramen för högskolans arbetstidsavtal⁴⁵. I varje lärarens tjänstgöring ingår kompetensutvecklingstid, minst 20 procent för lektorer och 10 procent för adjunkter. I samband med återkommande bemannings- och medarbetarsamtal diskuteras och utvärderas lärarens behov av vidareutbildning för att utveckla ämnesmässig och pedagogisk kompetens. Kompetensutvecklingstiden kan användas för att gå vidareutbildningar, delta i konferenser, bedriva forskning eller annat som bedöms gagna både den enskildes och högskolans behov. Dessa förutsättningar stärks ytterligare genom stöd från akademiskt kollegium (AK) som fördelar medel för forskningsprojekt, avhandlingsrelaterade kostnader och medel för forskningskonferensresor, vilka högskolans disputerade medarbetare och doktorander kan ansöka om.

Ett annat exempel på högskolans arbete med att stimulera medarbetarnas kompetensutveckling är en årlig pedagogisk halvdag som PK sedan 2017 anordnar för personalen med olika teman, såsom "Hur kan vi förstå bildning i dagens samhälle", och "Visualisering inom professionsutbildningar". Dessa arrangemang har på ett positivt sätt bidragit till institutionsövergripande samtal och utbyten om pedagogiska utvecklingsfrågor lärare emellan.

Vad gäller förutsättningar för personal att bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt har högskolan rutiner för att personal inom ramen för sina anställningar på ett tydligt och förutsägbart sätt kan planera sin arbetstid i relation till möten, undervisning, forskning, kompetensutveckling och administration. Målet är att personal så långt som möjligt ska kunna frigöra sammanhållen tid för forskning. De senaste årens ökning av studentantalet i kombination med trångboddheten på framförallt Campus Ersta har inneburit att det har varit svårt att schemamässigt få ihop sammanhängande forskningstid för enskilda lärare. Förutom att se över och effektivisera lokalanvändningen inom ramen för campusprojektet, pågår ett projekt för att införa nytt schemaboknings- och tjänsteplaneringsverktyg (TimeEdit/PlanEdit) under 2019, som ska

⁴³ Verksamhetsplan 2019/2020, s. 5

⁴⁴ Strategisk plan 2017 – 2022, beslutad 2017-08-24

⁴⁵ Utdrag ur Bransch- och löneavtal 5 § Arbetstid, s. 11–12

underlätta för personalplanering av utbildningen. Läs vidare i *avsnitt 3.3*.

En annan viktig förutsättning för att undervisande personal ska kunna arbeta effektivt är tillgången till ett anpassat och välfungerande administrativt verksamhetsstöd, vilket också utgör ett utvecklingsområde i Strategisk plan och i verksamhetsplan 2019 – 2020, se *avsnitt 3.3*.

3.2.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Flera av högskolans professorer är ämnesföreträdare och har i den rollen ansvar för det övergripande vetenskapliga innehållet, i frågor om kvalitetssäkring samt forskning och forskningsanknytning av utbildningarna inom respektive ämnesområde. Vid institutionen för vårdvetenskap (IVV) finns ämnesgrupper som har regelbundna möten där frågor om ämnets utveckling och innehåll i utbildningen diskuteras. På de två övriga institutionerna som har färre lärare och studenter behandlas dessa frågor kontinuerligt i olika kollegiala sammanhang.

Vid IVV finns en lektor med särskilt ansvar för pedagogiska frågor som har i uppdrag att stimulera samtalet i lärarkollegiet kring problembaserat lärande (PBL) och andra pedagogiska frågor. Detta görs bl.a. genom anordnade av terminsvisa pedagogiska seminarier, deltagande i konferenser och nätverksträffar etc. Vid institutionen för socialvetenskap (ISV) är det studierektor som har motsvarande ansvar för det pedagogiska utvecklingsarbetet som bl.a. sker i återkommande pedagogiska forum. Vid Institutionen för diakoni, kyrkomusik och teologi (IDKT) avsätts särskilda lärarmöten för detta ändamål.

För kliniska handledare som undervisar och handleder under den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) vid högskolans professionsutbildningar anordnar högskolan handledarutbildningar. Dessutom erbjuds handledardagar samt personligt handledarstöd och VFU-besök. Vid IVV finns kliniska lektorer anställda som har det akademiska ansvaret i den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. De kliniska lektorerna stödjer de adjungerade kliniska adjunkterna som arbetar inom den kliniska verksamheten, bl.a. genom regelbundna möten där frågor om bedömningskriterier och den kliniska utbildningens innehåll och utformning diskuteras.

3.2.2 Utbildning på forskarnivå

Inom forskarutbildningen har ämnesföreträdare för respektive forskarutbildningsämne det övergripande ansvaret för frågor om utveckling och kvalitetssäkring inom respektive ämne.⁴⁶ Det arbetet bedrivs med stöd av studierektor för forskarutbildningen⁴⁷ och i dialog med akademiskt kollegium (AK) och handledarkollegiet.

För att tillförsäkra doktoranderna en så bra lärandemiljö som möjligt, både i deras roll som doktorander och som lärare, erbjuds en samlad forskarmiljö genom bl. a. regelbundna forskningsseminarier, möten och aktiviteter inom ramen för olika forskargrupper. Doktorander uppmanas också att gå högskolepedagogisk utbildning. Forskningsseminarierna utgör även en viktig del för doktorandhandledares kompetensutveckling. Därtill finns ett docentprogram för att underlätta för lektorer att meritera sig till docenter, vilket är ett krav för att få vara huvudhandledare. Såsom tidigare beskrivits ingår även obligatorisk handledarutbildning för

⁴⁶ Uppdragsbeskrivning som ämnesföreträdare i forskarutbildningen, beslutad 2017-04-27

⁴⁷ Uppdragsbeskrivning som studierektor för forskarutbildningen, beslutad 2017-06-01, reviderad 2017-12-04

doktorandhandledare för att stärka kompetensen som handledare, se *avsnitt 3.1.2*.

Uppföljning av att tillräckliga läranderesurser finns tillgängliga inom forskarutbildningen och att de används på effektivt sätt sker bl.a. genom årlig uppföljning av doktorandernas ISP, dialogmöten med doktorandgruppen och samtal mellan handledare, doktorand, studierektor och ämnesansvarig. Även byte av handledare har gjorts, då det efter hand visat sig att den samlade handledarkompetensen för en doktorand har behövt förstärkas eller förändras.

3.2.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Högskolan präglas av en miljö som ger undervisande personal möjligheter och förutsättningar för att utveckla sin pedagogiska såväl som ämnesmässiga kompetens. Det sker bl. a. genom arbetstidsavtalets ämnes- och kompetensutvecklingstid, interna medel för konferenser, högskolepedagogisk kurs, doktorandhandledarutbildning och andra kompetensutvecklande aktiviteter. Det är en *styrka*.

På högskolans samtliga institutioner pågår regelbundna analyser av befintliga resurser och behov. Förstärkningar och omprioriteringar säkerställer att verksamheten fungerar och lärare arbetar effektivt.

En annan *styrka* är att högskolan har rutiner för tjänste- och arbetstidsplanering som bidrar till att undervisande personal kan planera och bedriva sitt arbete på ett effektivt sätt.

Samtidigt är det en återkommande utmaning att åstadkomma sammanhållen tid för undervisning respektive forskning. För att åtgärda detta har ett *utvecklingsprojekt* initierats för att implementera ett nytt system för lokalbokning och tjänsteplanering (TimeEdit/PlanEdit) under 2018 och 2019. Systemet kommer leda till en mer resurseffektiv tjänsteplanering och administration av schemaläggning och lokalbokning.

3.3 Infrastruktur och studentstöd

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att infrastruktur och studentstöd är ändamålsenliga för studenternas och doktorandernas lärande.

I Strategisk plan⁴⁸ framgår att högskolans lärmiljö ska präglas av tillgänglighet, ansvarsfullt bemötande, institutionsövergripande samarbete och undervisning. Högskolan ska erbjuda en attraktiv och välkomnande pedagogisk lärandemiljö som stimulerar till ett studentaktivt lärande. De senaste årens expansion av högskolan har aktualiserat behov av mer verksamhetsanpassade lokaler och annan infrastruktur för utbildningen. Behovet av att samlas på ett campus har också länge varit en strategisk fråga. I augusti 2017 fattade högskolans ägare ett inriktningsbeslut om ett samlat campus på Södermalm i Stockholm och att i arbetet med renovering och ombyggnationer också se till behovet av framtida lärmiljöer för högskolans utbildningar.⁴⁹ Exempel på hur högskolan för närvarande arbetar med att säkerställa ändamålsenlig infrastruktur utifrån de förutsättningar som högskolan har just nu beskrivs nedan.

⁴⁸ Strategisk plan 2017 – 2022, beslutad 2017-08-24, s. 9-10

⁴⁹ Årsberättelse 2017

3.3.1 Biblioteket – ett viktigt stöd för studenter och doktoranders lärande

Högskolebiblioteket ansvarar för att den vetenskapliga informationsförsörjningen svarar mot lärosätets behov. Biblioteket erbjuder både studenter och doktorander undervisning och stöd i informationssökning, värdering av källor, utformning av sökstrategier och referenshantering. Bibliotekspersonalen ger också vägledning i frågor som rör vetenskaplig kommunikation, vetenskaplig publicering och öppen tillgång till vetenskapliga artiklar (open science). Biblioteket består även av en särskild specialsamling kallad CivLiB som representerar en unik resurs för svensk och europeisk forskning kring civilsamhället.

Via biblioteket finns särskilt pedagogiskt stöd för studenter med funktionsvariationer.⁵⁰ Två samordnare med särskild kompetens inom området erbjuder individuella samtal för att diskutera behov av pedagogiska stödåtgärder i studiesituationen, liksom hjälp med tekniska hjälpmedel och specialprogram. Studenternas beslutade och rekommenderade stöd är tidsbegränsat och följs upp kontinuerligt. Till stöd för samordnarna finns en referensgrupp, den s.k. FUNKA-gruppen med företrädare för de olika institutionerna, som träffas regelbundet för att följa upp, förbättra och samordna rutinerna och utformningen av särskilt pedagogiskt stöd. Arbetet med tillgänglig undervisning utgör en del av arbetet med aktiva åtgärder enligt 3 kap. i diskrimineringslagen (DiskrL). Bl.a. har en folder tagits fram som stöd för lärare att undervisa tillgängligt.⁵¹ Läs vidare under *Bedömningsområde Jämställdhet*.

Ett behov som har ökat under de senaste åren är extra stöd till studenter i akademiskt skrivande. För att möta detta behov erbjuder högskolan sedan 2016 en skrivarverkstad där alla studenter kan få stöd i att utveckla sitt akademiska skrivande.⁵² Varje termin anordnas ett antal workshops som behandlar olika aspekter av skrivande. Studenterna erbjuds även individuell skrivhandledning kopplat till en skrivuppgift.

Uppföljning av bibliotekets verksamhet görs bl.a. genom frågor om biblioteksverksamheten i studentundersökning. Resultatet från 2017 års studentundersökning visar på stor nöjdhet med bibliotekets erbjudna resurser.⁵³ Biblioteket har representation i flera olika organ vid högskolan för att genom dialog utveckla den egna verksamheten utifrån de behov som efterfrågas av högskolans personal och studenter. Dessutom ingår biblioteket i olika nationella nätverk, såsom nätverket för de akademiska bibliotekens kvalitetsarbete, för att hålla sig uppdaterad med kvalitetsutvecklingsarbete i liknande verksamheter runtom i landet.

3.3.2 Studievägledning och studenthälsan

Vid Ersta Sköndal Bräcke högskola finns studievägledningsfunktionen inom ramen för studierektorernas arbetsuppgifter. Studenter som har behov av individuell studieplanering eller har frågor kring sitt framtida yrkesval har möjlighet att boka tid för individuella samtal. I och med utbyggnaden av utbildningsplatser och en mer diversifierad studentgrupp har behov av stöd för studieplanering och stödresurser inom själva utbildningen ökat. Detta är ett identifierat utvecklingsområde som högskolan kommer att arbeta med under 2019.⁵⁴

⁵⁰ <https://www.esh.se/utbildning/studentinformation/studera-med-funktionsnedsattning.html>

⁵¹ Undervisa tillgängligt, 2017

⁵² <https://www.esh.se/utbildning/studentinformation/skrivarverkstad.html>

⁵³ Rapport studentundersökning 2017

⁵⁴ Verksamhetsplan 2019 - 2020, s.4.

Högskolan har avtal med studenthälsan på Karolinska Institutet sedan 2007. Studenthälsan finns till för studenter som behöver hjälp och stöd i hälsorelaterade frågor, behöver verktyg för att underlätta och förbättra studiesituationen och studieresultaten, hantera stress och psykisk ohälsa. Dessutom erbjuds vaccinationer, stöd och råd vid arbetsskada/stickskada och övriga medicinska problem relaterade till studierna. Förutom individuella kontakter erbjuder studenthälsan ett flertal gruppaktiviteter i bl.a. stresshantering. Under introduktionen på flera utbildningar presenterar personal från studenthälsan sitt arbete. Prefekt vid IVV träffar studenthälsan en gång per år för att ha en dialog om den aktuella situationen för studenterna. Doktoranderna har rätt att nyttja högskolans företagshälsovård.

3.3.3 Lärandestöd – studieadministration, IT och lokaler

I och med utbyggnaden av utbildningsplatser och utbildningsprogram är högskolan idag trångbodd och lokalerna är inte alltid ändamålsenliga för de utbildningar som bedrivs. Under 2015/2016 gjordes en intern utredning om högskolans lärmiljöer.⁵⁵ Arbetsgruppen som genomförde utredningen kom fram till ett antal slutsatser och förslag för utvecklandet av framtida pedagogiska lärmiljöer på både kort och lång sikt. Bl. a. identifierades ett stort behov av att i möjligast mån rusta upp och modernisera befintliga lokaler som svarar upp mot de pedagogiska ambitioner som finns i väntan på ett nytt samlat campus 2023.

Ett annat utvecklingsområde som identifierades i utredningen var behovet av utökat IT- stöd såsom bättre teknik och kompetens kopplat till utvecklingen av webbaserat lärande (e-lärande) och ökade möjligheter till teknikstött lärande. I dessa avseende pågår ett utvecklingsarbete av högskolans pedagogiska och administrativa stödfunktioner, bl.a. inom e-lärande och IT-stöd såsom rekrytering av en ITK-pedagog, ett nytt elektroniskt tentamenssystem samt vidareutveckling av studentstödfunktioner.⁵⁶

Även resultat från studentenkäten och medarbetarenkäten 2017 visar på behovet av att förbättra IT-stödet till studenterna. Exempel på åtgärder är att receptionen på campus Ersta från och med hösten 2018 förstärkts och numera också har till uppgift att ta hand om enklare IT-stödsfrågor, såsom problem med inloggning och funktioner i lärplattformen Its Learning och Ladok för studenter, vilket avlastar lärare från sådana arbetsmoment.

Andra exempel på utveckling av IT-infrastruktur är högskolans övergång till Nya Ladok under våren 2018 som bl.a. har möjliggjort att studenter själva kan följa upp sina studieresultat. Under 2019 kommer en översyn att göras och förslag kring samordning och centralisering av högskolans studieadministration presenteras. I uppdraget ingår även att analysera behov av stärkt administrativt stöd till högskolans arbete med internationalisering av utbildningarna.⁵⁷

3.3.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Högskolan har en infrastruktur som stödjer studenters och doktoranders lärande såsom tillgång till studievägledning, studenthälsa, ett högskoleövergripande pedagogiskt stöd för studenter med funktionsvariationer och fungerande studieadministration. Det är en *styrka*.

Det är också en *styrka* att högskolan har ett bibliotek, vars resurser och personal är med och

⁵⁵ Slutrapport framtidens pedagogiska lärandemiljöer, 2016-03-21

⁵⁶ Verksamhetsplan 2019 – 2020, s.4

⁵⁷ Verksamhetsplan 2019 – 2020, s.4

säkerställer stödet till studenters och doktoranders lärande.

Samtidigt utgör denna bedömningsgrund ett av högskolans stora *utvecklingsområden*. Med den snabba tillväxten av studenter och utbildningar under de senaste åren samt planeringen och omorganiseringen inför ett samlat campus, har behovet av en välfungerande stödstruktur för såväl studenter/doktorander som lärare aktualiserats. Det har i sin tur lett till flera identifierade och planerade utvecklingsområden för att studenters och doktoranders lärande ska kunna fortsätta utvecklas. Det finns ett stort behov av en ny och anpassad lärmiljö i form av bl.a. bättre utformade salar och IT-pedagogiskt stöd som svarar upp mot högskolans mål att utvecklas till en modern och välkomnande pedagogisk lär- och arbetsmiljö präglad av tillgänglighet, ansvarsfullt bemötande och institutionsövergripande samarbete och undervisning⁵⁸. Behovsanalysen som beskrivs ovan finns med som en viktig del i campusprojektet.

⁵⁸ Strategisk plan 2017 - 2022, s. 9–10

4. Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Bedömningsområdet *Utformning, genomförande och resultat* omfattar åtta bedömningsgrunder. Under varje bedömningsgrund beskrivs hur högskolan arbetar för att uppnå bedömningsgrunden, utifrån bl.a. exempel från olika delar av verksamheten och med hänvisning till relevanta styrdokument. I avsnitt 4.1 – 4.6 presenteras utbildning på grundnivå och avancerad nivå respektive utbildning på forskarnivå var för sig. Avsnitt 4.7 som endast gäller enskilda utbildningsanordnare presenteras i slutet av bedömningsområdet och omfattar samtliga utbildningsnivåer. Varje avsnitt avslutas med en sammanfattande analys av styrkor och utvecklingsområden som högskolan identifierat och arbetar med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

4.1 Processer för inrättande, nedläggning, utformning och utveckling av utbildning

Bedömningsgrund: Lärosätet har en tydlig ansvarsfördelning samt ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar.

4.1.1 Inrättande och nedläggning av utbildning

Av rektors besluts- och delegationsordning framgår att rektor beslutar om inrättande och nedläggning av utbildningar.⁵⁹ Inför inrättande av nya utbildningar utifrån befintliga examensrättigheter bereds förslag till ny utbildning vid den institution som ansvarar för den blivande utbildningen innan rektor fattar beslut. För inrättande av nya utbildningar som kräver nya examensrättigheter, påbörjas ett ansökningsförfarande till regeringen efter beslut av rektor.

Ett exempel på inrättande av en ny utbildning är specialistsjuksköterskeprogrammet *Vård och lärande vid långvarig ohälsa och sjukdom* som initierades av prefekt utifrån omvärldsanalys och samlade kunskaper.⁶⁰ Rektor gav prefekt i uppdrag att tillsammans med ansvariga lärare utforma förslag till utbildningsplan som sedan beslutades av pedagogiskt kollegium (PK).

Nya rutiner för inrättande och nedläggning av utbildningar håller på att utarbetas med anledning av den nya organisationen vid högskolan med ett akademiskt och ett pedagogiskt kollegium. Beslut om nya rutiner kommer att fattas av rektor under ht 2018.⁶¹

4.1.2 Utformning och utveckling av utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Som tidigare beskrivits har rektor delegerat ansvaret att fastställa utbildnings- och kursplaner för utbildning på grundnivå och avancerad nivå till pedagogiskt kollegium (PK).⁶² PK fattar beslut om utbildningsplaner, men har i sin tur delegerat ansvaret att fastställa kursplaner till institutionsstyrelsen vid respektive institution⁶³. PK har även fastställt mallar/riktlinjer för innehåll och utformning av utbildnings- och kursplaner samt tagit fram en beredningsprocess

⁵⁹ Rektors besluts- och delegationsordning, 2017-02-15, s. 3.

⁶⁰ [Information om specialistsjuksköterskeprogram](#)

⁶¹ Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete 2017 – 2022, s. 3

⁶² Rektors besluts- och delegationsordning, 2017-02-15

⁶³ Arbets-, besluts- och delegationsordning för pedagogiskt kollegium, beslutad 2017-05-29

inför fastställande och revidering av utbildningsplaner.⁶⁴

Figur 6: Processbeskrivning för beredning av utbildningsplaner

Utbildningar på grundnivå och avancerad nivå bedrivs vid samtliga tre institutioner. Det är vid respektive institution som utformning och utveckling av ett program eller en kurs bereds och genomförs. Utifrån beslutade utbildningsplaner utformas kursplaner av programansvariga tillsammans med ämnes-/kursansvariga och andra kollegor kunniga inom ämnesområdet. Nya kursplaner processas i ämnes- och programgrupper, på vissa institutioner även i arbetsutskott och förankras med studenterna innan beslut i institutionsstyrelsen, där studenterna är representerade. Uppdragsutbildningens kursplaner fastställs vid respektive institutionsstyrelse.

Underlag inför utformning och utveckling av utbildningar och kurser utgörs av egenutvecklade uppföljningar och omvärldsanalyser, kurs- och programutvärderingar, erfarenhetsutbyte i arbetsgrupper, pedagogiska forum samt resultat från UKÄ:s/HSV:s utbildningsgranskningar. För ytterligare beskrivning se *avsnitt 4.6*.

4.1.3 Utformning och utveckling av utbildning på forskarnivå

Rektor har delegerat ansvaret för forskarutbildningen till akademiskt kollegium (AK).⁶⁵ AK har inrättat en beredningsgrupp för forskarutbildningen som består av ämnesansvariga, studierektor samt handläggare och doktorandrepresentant.⁶⁶ Beredningsgruppen tar fram förslag på styrdokument inom forskarutbildningen såsom antagningsordning, allmän studieplan, riktlinjer för projektplan-, mitt och slutseminarium samt riktlinjer för disputation. Beredningsgruppen ansvarar även för att bereda förslag till nya forskarutbildningskurser inför beslut i AK. Det finns en samverkan mellan AK, ämnesansvariga, studierektor för forskarutbildningen och prefekter avseende antagning av doktorander, uppföljning av individuella studieplaner (ISP) samt utseende och byte av handledare, vilket kvalitetssäkrar forskarutbildningen. Se ytterligare beskrivning och analys i *avsnitt 4.6.2*.

4.1.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Den genomgripande översyn av högskolans organisation, ansvar och delegation som har ägt rum, har resulterat i en tydligare ansvarsfördelning och ändamålsenliga rutiner och processer för utformning, utveckling, inrättande samt nedläggning av utbildningar, vilket är en *styrka*.

⁶⁴ Mall för utbildningsplaner inkl. textförslag, reviderad 2018-02-14

⁶⁵ Rektors besluts- och delegationsordning, 2017-02-15, s. 3.

⁶⁶ Beredningsgruppen för forskarutbildning, uppdrag och sammansättning, reviderad 2018-03-07

Ett *utvecklingsområde* som identifierades i samband med översynen och inrättandet av ett nytt program för kvalitetssystem och som högskolan arbetar aktivt med idag är att få till stånd en mer systematisk dokumentation av många av de rutiner och processer som redan är etablerade för utformning och utveckling av utbildningarna.

4.2 Säkerställande av studentaktivt lärande

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandeprocesserna, vilket också återspeglas i examinationen.

Vid högskolan används sedan länge olika pedagogiska grundidéer som främjar studentaktivt lärande och som tar sin utgångspunkt i pedagogisk forskning. Gemensamt för de olika arbetsformerna är att de uppmuntrar studenten till att ta eget ansvar för lärandet och aktivt söka kunskap. Med utgångspunkt i högskolans Pedagogiska plattform⁶⁷ och Strategisk plan⁶⁸ är en uttalad målsättning att all utbildning vid Ersta Sköndal Bräcke högskola ska stödja studentaktiva lärandeprocesser som utmanar studenternas kreativitet, kritiska förhållningssätt och reflekterande förmåga. Exempel på hur högskolan säkerställer sådana processer återges nedan.

4.2.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Det pågår ett aktivt arbete vid högskolans institutioner att utforma och genomföra utbildningarna så att de uppmuntrar studenterna till att ta en aktiv roll i lärandet. Vid institutionen för vårdvetenskap (IVV) används exempelvis *problembaserat lärande* (PBL) där studenternas egna lärande och ett konstruktivt arbetssätt uppmärksammas och utvecklas genom bl.a. basgruppsarbete. På ett liknande sätt är den pedagogiska målsättningen vid institutionens för diakoni, kyrkomusik och teologi (IDKT) teologiutbildning att studenterna, förutom bred och djup ämneskunskap, ska utveckla en kritisk förmåga att problematisera teologiska frågeställningar, vilket styr utformningen av både undervisningens didaktik samt kursernas examinationsformer.

Även på institutionen för socialvetenskap (ISV) används studentaktiva undervisningsformer, som exempelvis de på socionomutbildningen återkommande moment av personlig professionell utveckling (PPU) där studenterna i mindre grupper ges möjlighet att utveckla etisk självreflektion och självkänedom bl.a. genom loggboksskrivande, gruppdiskussioner, värderingsövningar och rollspel. Det studentaktiva lärandet återspeglas även i uppdragsutbildningen där kursdeltagare får relatera examinationsuppgifter till sin yrkespraktik och därmed kontinuerligt pröva/omsätta den teoretiska kunskapen till det praktiska yrkesutövandet.

De studentaktiva arbetsformerna kommer inte minst till uttryck i examinationsuppgifterna, vilka sker i varierande former beroende på kurs och utbildning. Studenterna kan exempelvis få formulera egna frågeställningar, skapa förbättringsplan, eller utgå ifrån fallbeskrivningar. På högskolans socionom- och sjuksköterskeutbildningar är detta särskilt framträdande i de olika verksamhetsförlagda utbildningsmomenten (VFU). På sjuksköterskeutbildningen sker

⁶⁷ Pedagogisk plattform, beslutad 2009-10-26

⁶⁸ Strategisk plan 2017 – 2022, beslutad 2017-08-24

bedömning av studenters VFU utifrån studentens utveckling mot kursens lärandemål genom bedömningsamtal med student, klinisk handledare och högskolans lärare. Lärandemål diskuteras utifrån studentens individuell lärandeplan (ILP), diskussionsunderlaget Assessment of Clinical Education (AssCE) och loggbok med studentens reflektioner. En sammanvägd slutbedömning görs av högskolans lärare utifrån kursens betygskriterier.

Processer vid högskolan för att följa upp och säkerställa att studenterna tar en aktiv roll i lärandeprocessen och att det återspeglas i examinationerna sker på många olika sätt.

Genom bl.a. olika former av kurs- och programutvärderingar sker uppföljning av utbildningsmoment tillsammans med studenter. Det utgör en del av arbetet med att uppmuntra studenterna till att ta en aktiv roll i själva lärandeprocessen och ger möjlighet för studenten att påverka själva utformningen och genomförandet av utbildningen för kommande kurser.

Att utbildningarna/kurserna utformas och genomförs på ett sätt som uppmuntrar studenterna att ta en aktiv roll i undervisningen följs också upp i lärolagens kursanalyser, i olika pedagogiska fora, ämnesråd och institutionsstyrelser. Vid IVV har exempelvis studenter varit observatörer när lärargruppen vid ett pedagogiskt seminarium om PBL diskuterade handledarrollen vid basgruppsarbete. Studenterna observerade och reflekterade över att lärarna hade likartade frågor kring handledarens aktivitet som studenter.

Högskolans nya organisering med högskolegemensamma kollegier (AK, PK) skapar bättre förutsättningar för pedagogiska dialoger och samtal kring studentaktiva undervisningsformer mellan de olika utbildningarna och ämnesområdena. Även i andra sammanhang, som exempelvis programgrupp och pedagogiskt seminarium behandlas och diskuteras studentaktiva undervisningsformer.

För att ytterligare stärka studenternas aktiva roll i lärandeprocessen arbetar högskolan aktivt med utveckling av den pedagogiska lärmiljön, vilket är identifierat som en strategisk satsning för att skapa förutsättningar att nå övergripande mål, se vidare under bedömningsområde *förutsättningar*.

4.2.2 Utbildning på forskarnivå

Forskarutbildningen är till sin karaktär doktorandaktiv, då doktoranden under sin utbildning ska utvecklas till självständig forskare.

Genom skrivandet och uppföljningar av den individuella studieplanen (ISP)⁶⁹ tar doktoranderna en aktiv roll i sin egen utveckling och lärandeprocess under forskarutbildningen. Tillsammans går doktorand och handledare kontinuerligt igenom hur doktorandens olika planerade och genomförda kurser och andra aktiviteter svarar mot examensmålen för licentiat-/doktorsexamen.

Arbetsformerna och examinationsuppgifter varierar under forskarutbildningen beroende på kurs. I forskarutbildningskurserna ingår moment då doktoranderna knyter kursens tematik till det egna avhandlingsarbetet. Dessutom innehåller forskarutbildningen vid högskolan ett antal valbara kurser då doktoranden tillsammans med handledaren planerar vilka kurser som doktoranden har behov av att läsa.

De doktorandaktiva inslagen i utbildningen, framförallt kurserna, följs upp genom

⁶⁹ Riktlinjer för årlig uppföljning och revidering av individuell studieplan, beslutad 2017-01-26

kursvärderingar efter varje genomförd kurs, där doktoranden utvärderar den genomförda kursen, kurslitteraturen och sitt eget lärande. Kursvärderingarna sammanställs av kursledare och återkopplas till doktoranderna, studierektor och akademiskt kollegium (AK). Vidare sker utvärdering genom de särskilda möten som anordnas av studierektor och ämnesföreträdarna, där doktoranderna bjuds in. Doktoranderna har också tagit egna initiativ till den här typen av möten med ansvariga för forskarutbildningen. Forskarutbildningen innehåller också moment där doktorander presenterar sitt avhandlingsarbete på forskningsseminarier, nationella och internationella konferenser etc.

4.2.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Det finns en sedan länge pedagogisk grundidé vid högskolan om studentaktivt lärande som undervisningen, examinationerna och arbetsformerna utgår ifrån och genomsyras av. *Det är en styrka.*

Den nya organisationen bidrar till en *struktur* för att bättre säkra att studentaktivt lärande stöds och utvecklas. Den bidrar till ett högskolegemensamt utbyte kring studentaktivt lärande både i PK för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och i AK, beredningsgrupp samt i handledarkollegiet för utbildning på forskarnivå. *Det ser vi också som en styrka.*

En fördel med att vara en mindre högskola är att ledamöter i kollegierna är aktiva i pedagogiska samtal både på institutions- och högskoleövergripande nivå vilket bidrar till ett ömsesidigt utbyte. Ytterligare en styrka med att vara en mindre högskola är tillgången till olika mötesplatser för en kontinuerlig dialog i lärarlagen och tillsammans med studenter och doktorander kring pedagogiska frågor. Ett *utvecklingsområde* i sammanhanget är att bättre knyta de pedagogiska samtalen till kvalitetssäkrande processer inom ramen för högskolans kvalitetssystem.

Det finns ett kontinuerligt behov av vidareutveckling av lärarnas pedagogiska kompetens kring studentaktivt lärande, inte minst när studentgrupperna ökar, studenter med funktionsvariation blir fler och nya utbildningsformer uppstår. Ett identifierat *utvecklingsområde* är användandet av ny digital teknik, e-lärande samt distansundervisning, men också att bättre tillämpa tillgänglig undervisning.⁷⁰

4.3 Utbildningens forskningsanknytning

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer ett nära samband mellan forskning och utbildning i verksamheten.

I Strategisk plan⁷¹ anges att högskolans utbildning ska ha en tydlig förankring i både forskning och praktik. Ett av de övergripande målen i högskolans forskningsstrategi⁷² är att forsknings- och utbildningsuppdragen ska berika varandra. För att nå detta mål eftersträvas goda villkor för såväl anställda lärare som doktorander för att kunna kombinera forskning och undervisning och för att stärka forskningsanknytningen av utbildningen på samtliga nivåer, se under bedömningsområde *förutsättningar*. Forskningen som bedrivs vid högskolan har betydande relevans för högskolans olika utbildningsprogram, men också för professions- och

⁷⁰ Undervisa tillgängligt, 2017

⁷¹ Strategisk plan 2017 – 2022, beslutad 2017-08-24

⁷² Forskningsstrategi 2018 – 2022, beslutad 2018-02-13

verksamhetsutveckling samt annan samverkan med det omgivande samhället.

4.3.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Ett nära samband mellan forskning och utbildning säkras genom att disputerade och forskningsaktiva lärare undervisar och är kursansvarig på både grundnivå och avancerad nivå. Lärare förväntas också i sin undervisande roll stimulera studenternas lärande och inspirera med sitt engagemang för ämnet. Det finns ämnesföreträdare/ämnesansvariga som tillsammans med ämnesgrupper följer aktuell forskning inom kunskapsområdet som är av central betydelse för utbildningarna och kontinuerligt följer upp och reviderar kursplaner, kursinnehåll, litteratur och examinerande moment utifrån aktuell forskning. Läs även i *avsnitt 3.2*.

Utbildningarnas forskningsanknytning följs systematiskt upp i lärarteam, ämnesråd, pedagogiskt forum och andra mötesformer på institutioner och i högskolans kollegier (AK, PK). Kopplingen mellan högskolans pågående forskning och utbildning stärks ytterligare genom att forskande lärare och adjunkter deltar i såväl pedagogiska seminarier som i forskningsseminarier. För att stärka systematisk uppföljning och säkring av forskningsanknytningen har exempelvis ISV i samband med ett utvecklingsarbete kring kursvärderingar implementerat en delkursrapport där bl.a. kursens forskningsanknytning ska analyseras, följas upp och vid behov åtgärdas.⁷³

4.3.2 Utbildning på forskarnivå

I Forskningsstrategin⁷⁴ framgår att högskolan ska bedriva forskning av högsta vetenskapliga kvalitet utifrån olika praxis och traditioner inom skilda ämnesområden. Forskning, utbildning och samverkansuppdrag med det omgivande samhället ska också berika varandra. Forskarutbildningen bygger på ett naturligt ömsesidigt beroendeförhållande mellan forskning och utbildning. En viktig komponent för att säkerställa forskningsanknytningen i forskarutbildningen är att det är aktiva seniora forskare som är handledare. Därför är det ett krav att huvudhandledaren ska vara docent- eller professorskompetent och att varje doktorand minst ska ha två handledare.⁷⁵ I den individuella studieplanen (ISP) ska respektive handledares arbetsuppgifter och ansvarsområde, vilken kompetens handledaren tillför och respektive handledares andel av den totala handledningen anges.

Regelbunden kollegial granskning är en integrerad del av att säkerställa doktorandernas progression och forskningsanknytning i forskarutbildningen. Kollegial granskning sker dels vid specifika forskningsseminarier relaterade till forskarutbildningsämnet då t.ex. granskning av manus och andra avhandlingsrelaterade texter diskuteras samt vid de högre seminarierna som projektplans-, mitt- och slutseminarier samt vid disputation. Granskare vid de högre seminarierna ska vara disputerade forskare, docent eller professor fristående från projektet, och med adekvat ämneskompetens.⁷⁶

För att ytterligare förstärka forskningsmiljöerna inom de två forskarutbildningsämnena *palliativ vård* och *social välfärd med inriktning mot civilsamhället* har en satsning gjorts på

⁷³ Formulär för delkursrapport, ISV

⁷⁴ Forskningsstrategi 2018 - 2022

⁷⁵ Allmän studieplan för forskarutbildning, beslutad 2018-04-12, s. 3

⁷⁶ Rutiner för mittseminarium, beslutad 2017-01-26; Rutiner för slutseminarium, beslutad 2018-09-05

forskningscentra inom områdena.

Vid högskolan finns Palliativt forskningscentrum (PFC) som organisatoriskt ingår i institutionen för vårdvetenskap (IVV). PFC är ett tvärvetenskapligt forskningscentrum som inkluderar flera ämnen och som lyfter fram områden som ligger i skärningspunkten mellan traditionella discipliner. PFC ska verka för att forskning och forskarutbildning av hög kvalitet bedrivs inom forskningsområdet palliativ vård.

Även när det gäller det andra forskarutbildningsämnet, social välfärd med inriktning mot civilsamhället, pågår för närvarande ett arbete med att skapa ett centrum för civilsamhällesforskning (Center for Civil Society Research [CCSR]) som organisatoriskt tillhör institutionen för socialvetenskap (ISV). På så sätt ges förutsättningar att ytterligare utveckla den starka forskningsmiljön inom området som sedan länge är väl etablerad vid Ersta Sköndal Bräcke högskola. Det kommer vidare att bli en viktig resurs för doktorander och även för personal vid ISV och övriga enheter och institutioner vid högskolan.

4.3.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Kopplingen mellan utbildning och forskning vid högskolan stärks kontinuerligt. De olika högskoleövergripande strategiska målen tillsammans med inrättandet av ett program för systematiskt kvalitetsarbete har bidragit till en ökad medvetenhet och diskussion om dessa frågor och förväntas bidra till att sambandet mellan forskning och utbildning ytterligare stärks och säkerställs. Det är en *styrka*. Likaså är det en *styrka* att det finns en hög grad av disputerade, docentkompetenta och forskaraktiva lärare aktiva inom utbildningarna.

Ett fortsatt utvecklingsarbete består i att bättre säkerställa kopplingen mellan utbildning och forskning, bl.a. genom uppföljningar av kurser, utbildningar och vid utvecklande av egeninitierade externa utbildningsgranskningar.

4.4 Säkerställande av måluppfyllelse i utbildning

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att dess utbildningar utformas och genomförs med tydlig koppling mellan nationella och lokala mål, lärandeaktiviteter och examinationer.

En central utgångspunkt för högskolans arbete att kvalitetssäkra utbildningarna är att de utformas och genomförs på sådana sätt att måluppfyllelse nås i relation till examensmålen i högskoleförordningen (HF, bilaga 2) och eventuella lokala mål i utbildningsplaner (UP) och i allmän studieplan för forskarutbildning (ASP). Hur det säkerställs inom ramen för högskolans systematiska kvalitetsarbete beskrivs nedan.

4.4.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Av rektors besluts- och delegationsordning⁷⁷ framgår att pedagogiskt kollegium (PK) har ansvar för att granska och fastställa nya *utbildningsplaner*. Således ansvarar PK för att utbildningens innehåll, upplägg och examinationsformer leder till uppfyllande av de nationella, och i de fall de förekommer lokala, lärandemålen för utbildningen. Resultat från programutvärderingar utgör ett viktigt underlag för utveckling av programmen och för att säkerställa att nationella och lokala mål uppnås.

⁷⁷ Rektors besluts- och delegationsordning, beslutad 2017-02-15

Vid utformning av ny eller reviderad utbildningsplan används lärarkollegiet (exempelvis genom programgrupp/råd, ämnesgrupper) för konstruktiv granskning av styrdokumentet med fokus på just måluppfyllelse, som en del av det kontinuerliga kvalitetsutvecklingsarbetet. För att underlätta arbetet med att säkerställa kopplingen och den konstruktiva länkningen mellan nationella mål och kursers lärandemål och progression används bl.a. målmatriser för lärandemål och utbildningsaktiviteter.

Som tidigare nämnts har ansvar för att fastställa kursplaner delegerats till institutionsstyrelsen vid respektive institution.⁷⁸ Det vill säga ansvaret för kopplingen mellan nationella och lokala mål samt kursernas innehåll, lärandemål och examinationsuppgifter ligger på varje enskild institutionsstyrelse. Arbetet med kursplaner och att lärandemål, innehåll, lärandeaktiviteter och examinationsuppgifter konstruktivt länkas med de nationella målen sker framför allt i den utbildningsnära verksamheten av kurs-/terminsansvarig lärare tillsammans med lärarteam och program-/ämnesansvarig på grundnivå och avancerad nivå. I detta arbete ingår det även att se över progression av olika mål under utbildningen.

Arbetet följs upp och säkras genom det systematiska kvalitetsarbetet såväl genom uppföljning av kursvärderingar och kursanalyser som uppföljning och diskussion i lärarlag, pedagogiskt forum, ämnesråd, institutionsstyrelser. Med utgångspunkt i Policy för kursvärderingar⁷⁹ har ett arbete inletts för att vidareutveckla och förbättra analys av kursvärderingar och kursrapporter.

4.4.2 Utbildning på forskarnivå

Av examensordningen och den allmänna studieplanen (ASP)⁸⁰ framgår nationella mål för licentiat- och doktorsexamen. I ASP:n framgår även vilka kurser som ingår i forskarutbildningen. Samtliga kurser på forskarnivå har en fastställd kursplan som beskriver innehåll, specifika lärandemål, vilka lärandeaktiviteter som bedrivs och vilka examinationer som genomförs för att doktoranden ska kunna uppfylla lärandemålen för kursen. En studieguide upprättas för varje kurs med detaljerad information som vägleder doktoranderna. Kursledare tillsammans med lärarlag och examinator för kursen arbetar kontinuerligt med utveckling av lärandemål, läraaktiviteter och examinationer.

Varje doktorand ska i sin ISP fortlöpande ange sin progression under forskarutbildningen. Däremot är ett identifierat utvecklingsområde att tydligare koppla de nationella målen för licentiat-/doktorsexamen till planeringen och uppföljningen som görs i doktorandernas ISP.

I kursvärderingarna får doktoranderna bl.a. svara på i vilken grad de anser att kursen svarat mot lärandemålen för kursen. Resultaten från kursvärderingarna diskuteras sedan i dialog mellan doktorander, studierektor och ämnesföreträdare för forskarutbildningen och ligger till grund för fortsatt utveckling och revidering av befintliga och framtida kurser.

4.4.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Vid högskolan finns flera olika kvalitetssäkrande processer som säkerställer kopplingen mellan nationella mål, lokala mål och att kursens lärandemål överensstämmer med utbildningsaktiviteter och examinationsmoment. Det är en *styrka*.

⁷⁸ Arbets-, besluts- och delegationsordning för pedagogiskt kollegium, beslutad 2017-05-29

⁷⁹ Policy för kursvärdering vid Ersta Sköndal Bräcke högskola, beslutad 2018-10-24

⁸⁰ Allmän studieplan för forskarutbildning, beslutad 2018-04-12

Flera *utvecklingsområden* finns, såsom implementering av Policy för kursvärdering⁸¹, utveckling av processerna för programutvärderingar på grundnivå och avancerad nivå.

Ett identifierat *utvecklingsområde* inom forskarutbildningen är att tydliggöra progression och aktiviteter för måluppfyllelse samt koppling till examensmålen i doktorandernas ISP.

4.5 Säkerställande av förutsättningar för genomströmning

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att varje student och doktorand ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

I syfte att ge studenter och doktorander så goda förutsättningar som möjligt att genomföra utbildningen – både den egenvalda utbildning i sig och högre utbildning mer generellt – ges inledningsvis en introduktion till högskolestudier och lärosätet i stort men framför allt introduceras varje enskild student/doktorand särskilt till det specifika utbildnings- och ämnesområdet hen valt.

4.5.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

En viktig del i att säkerställa att studenter ges goda förutsättningar för att genomföra utbildningen inom planerad studietid är en bra introduktion till högskolestudier, läroprocesser och studieteknik. Inom sjuksköterskeutbildningen ges exempelvis en introduktion i problembaserat lärande (PBL) av studenter från högre terminer tillsammans med en lektor med särskilt ansvar för pedagogiska frågor. Andra exempel på information som ges till nyantagna studenter rör bibliotek, lärplattform, studenthälsan, skrivarverkstad, stöd för studenter med funktionsvariationer, möjligheter till bostad etc. För att säkerställa att alla studenter ska få likvärdig och lättillgänglig information finns studiehandbok och informationssidor⁸² för studenterna på högskolans hemsida och i lärplattformen Its Learning.

Utökningen av utbildningsplatser på sjuksköterskeprogrammet har medfört en mer differentierad studentgrupp med ökat behov av stöd i form av introduktion till högskolestudier, studieteknik och studievägledning. Studenter med behov av stöd kan hänvisas till skrivarverkstad, studierektor för studievägledning, alternativt till särskilt pedagogiskt stöd för studenter med funktionsvariationer. Läs mer om högskolans former för stöd till studenter i *avsnitt 3.3*.

Studenters psykiska hälsa och upplevelse av studierelaterad stress är ett problem som återspeglats i bl.a. resultaten från studentenkäten.⁸³ För att förebygga stress i studiesituationen och samtidigt förbereda studenterna för ett framtida arbetsliv ingår numera ett forskningsbaserat stresshanteringsprogram⁸⁴ under sjuksköterskeutbildningens första termin. Seminarierna syftar till att introducera beprövade verktyg för att förebygga och hantera stress samt att prova och utvärdera dem i studenternas egen vardag. Programmet följs upp under termin 3, 4 och 6 i form av ytterligare seminarier för att bidra till en välfungerande studietid och ett hållbart arbetsliv som blivande sjuksköterskor.

Liknande stöd finns inom socionomutbildningen där en kurator från studenthälsan årligen bjuds

⁸¹ Policy för kursvärdering vid Ersta Sköndal Bräcke högskola, beslutad 2018-10-24

⁸² <https://www.esh.se/utbildning/studentinformation.html>

⁸³ Rapport studentundersökning 2017

⁸⁴ Programmet heter Acceptance and Commitment Therapy (ACT)

in och informerar kring ohälsa och studierelaterade problem. Inom ramen för momentet Personlig professionell utveckling (PPU) stöds socionomstudenterna i att finna hållbara strategier för att genomföra studierna och förbereda sig för sin kommande yrkesroll.

I och med implementeringen av Nya Ladok har ett arbete med att utveckla uppföljning och återkoppling av studieresultat och kursgenomströmning påbörjats, då möjligheterna att göra denna uppföljning har underlättats i det nya systemet. En kontinuerlig uppföljning av exempelvis hur stor andel av studenterna som får godkänt på en viss kurs inom kursperioden, är information som kan användas av kursansvarig lärare och programansvarig i analysen om eventuella behov att utveckla undervisningen och examinationen för att ge bättre förutsättningar för studenter att genomföra utbildningen inom stipulerad tid. Resultat från studentenkäten ger också underlag för kvalitetsutveckling av pedagogik, lärmiljöer och IT-stöd. Uppföljning av hur nya studenter har upplevt introduktionen till studierna sker bl.a. genom en nybörjarenkät som genomförs vid varje ny utbildningsstart.⁸⁵

4.5.2 Utbildning på forskarnivå

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer att varje student och doktorand ges goda förutsättningar att genomföra utbildningen inom planerad studietid.

Forskarutbildningen är individuell till sin karaktär. Således är det viktigt med styrning av doktorandens utbildning genom både övergripande planering av forskarutbildningen på generell nivå, vilket regleras i den allmänna studieplanen (ASP), och detaljplanering på individuell nivå, vilket framgår av den individuella studieplanen (ISP), för att doktoranden ska bli klar inom planerad studietid.

I ISP:n dokumenterar doktoranden och handledaren både de moment som doktoranden redan har genomfört och de moment som doktoranden planerar att genomföra. ISP:n granskas av studierektor och handläggare för forskarutbildningen innan den fastställs av prefekt. Det finns fastlagda rutiner för uppföljning och revidering av ISP som ska ske årligen.⁸⁶

Handläggaren för forskarutbildningen och studierektor har kontinuerlig kontakt med doktoranderna och följer upp studieresultaten. Handledaren ser också till i dialog med doktoranden och andra berörda att uppdrag utanför ramen för forskarutbildningen, såsom undervisning och deltagande i andra forskningsprojekt, inte ökar arbetsbelastningen vilket skulle kunna försena avhandlingsarbetet.

Doktoranden ska dessutom presentera sitt avhandlingsarbete vid tre seminarier (projektplan-, mitt- och slutseminarier).⁸⁷ Seminarierna medför att doktoranderna har hållpunkter i utbildningen att förhålla sig till och prestera inom tidsramen för utbildningen.

Ovanstående rutiner och processer säkerställer att doktoranderna har goda förutsättningar att genomföra sin utbildning inom planerad tid. Då högskolans första doktorander antogs 2015/2016 har ingen av dessa ännu avlagt doktorsexamen. Dock kan konstateras att 12 av de 15 doktorander som antogs 2015/2016 redan har genomfört sina mittseminarier. För övriga doktorander i den första gruppen planeras mittseminarier i december 2018 eller första halvan

⁸⁵ Ny som student, ht 2018

⁸⁶ Riktlinjer för årlig uppföljning och revidering av ISP, beslutad 2017-01-26

⁸⁷ Allmän studieplan för forskarutbildning, beslutad 2018-04-12

av våren 2019, vilket ligger i linje med deras studietakt. Således har de doktorander som antogs 2015/2016 hittills visat på god progression och att tidsplanen följs.

4.5.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Studenter och doktorander vid högskolan erhåller introduktion till utbildningarna som kompletteras med information om studierelaterade frågor och stödfunktioner. Vid högskolan finns även en organisation för studenter med behov av särskilt stöd vilket ger dem förutsättningar att genomföra utbildningen inom avsedd tid. Det är en *styrka*.

Utbyggnad av utbildning har medfört en mer differentierad studentgrupp och ett ökat antal studenter med behov av anpassat stöd och individuell studieplanering. Detta är ett identifierat *utvecklingsområde* som kräver mer av introduktion till högskolestudier, ökade kunskaper hos lärare att undervisa tillgängligt för alla samt behov av en mer effektiv organisering kring studievägledarfunktionen.

Inom forskarutbildningen finns flera riktlinjer och rutiner för planering och uppföljning av doktorandernas progression i utbildningen, exempelvis genom planering och uppföljning av ISP, samt plan-, mitt- och slutseminarier, vilket är en *styrka*.

4.6 Uppföljning och åtgärder för att utveckla utbildningen

Bedömningsgrunder

Utifrån genomförda uppföljningar vidtar lärosätet de åtgärder som krävs för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Åtgärder som planeras eller genomförs för att förbättra och utveckla utbildningarna kommuniceras på ett ändamålsenligt sätt med relevanta intressenter.

Processer för uppföljning och åtgärder är en del av verksamhetsplanerings- och uppföljningsarbetet. Av Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete för perioden 2017 – 2022 framgår dessutom en mer långsiktig planering för det systematiska kvalitetsarbetet.⁸⁸ I den planeringen fokuseras framförallt på just uppföljning av utbildningsverksamheten och hur resultaten från uppföljningarna leder till förbättringsåtgärder i verksamhetsplaneringen. Likaså hur resultaten kommuniceras inom verksamheten och med studenterna/doktoranderna. Nedan beskrivs några exempel på sådana processer och rutiner.

4.6.1 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Program- och kursutveckling sker kontinuerligt i det verksamhetsnära kvalitetsarbetet med utgångspunkt i genomförda uppföljningar, vilka kan leda till åtgärder i form av revidering av program- och kursinnehåll och utformning av lärandeaktiviteter och examinationer.

4.6.1.1 Åtgärder utifrån program- och kursvärderingar

Programutvärderingar genomförs varje gång en utbildningsomgång avslutas (termins- eller årsvis). Dessa genomförs av företrädare från institutionsledningen (prefekt/biträdande prefekt/programansvarig/studierektor) och ofta i form av skriftliga och/eller muntliga programvärderingar. Resultatet sammanställs och återkopplas till lärarlag och studenter. Programutvärderingarna utgör tillsammans med andra uppföljningar underlag för att åtgärder

⁸⁸ Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete 2017 - 2022, beslutad 2018-09-10

vidtas som bidrar till att kurser och utbildningar utvecklas och förbättras.

Som tidigare nämnts har pedagogiskt kollegium (PK) beslutat om en högskolegemensam policy för hur kursutvärderingar ska genomföras och hur högskolan kan arbeta för att bättre inkludera studenterna i det arbetet samt höja svarsfrekvensen.⁸⁹ Kursvärderingar sker i varje kurs och kan vara muntliga eller skriftliga, formativa eller summativa. Med utgångspunkt i kursutvärderingarna tar kursansvarig tillsammans med lärarlaget fram förslag på förbättringar i kursmål, examinationer och studieuppgifter.

Kursvärderingen och förslag på förändringar kommuniceras för studenterna i lärplattformen Its Learning och förmedlas muntligt till studenter vid nästkommande kursintroduktion. Respektive institutionsstyrelse informeras om resultaten från alla kursvärderingar varefter de arkiveras med kursmaterial. Prefekt har regelbundna möten med representanter för studentkåren (studentråd) för att ta emot och återkoppla vidtagna åtgärder utifrån studenternas synpunkter på utbildningen, se under *bedömningsområde student- och doktorandinflytande*.

Under 2019 kommer två institutioner (ISV, IDKT) att genomföra en pilotstudie av kursvärderingsmodellen CEQ (Course Experience Questionnaire) som fokuserar på lärandeprocesser och andra pedagogiskt relevanta faktorer ur ett studentperspektiv. Användandet av CEQ kommer att kunna underlätta jämförbarhet mellan kurser, utbildningar.⁹⁰ Det har identifierats ett behov av bättre digitala stöd för kursvärderingsprocessen.

4.6.1.2 Åtgärder till följd av externa såväl som egeninitierade granskningar

Socialt arbete som ämne och socionomutbildningarna har varit föremål för flera granskningar av UKÄ (tidigare HSV) under 2000-talet. I samband med den senaste granskningen 2009 ledde HSV:s kritik till kraftfulla åtgärder. Högskolans socionomprogram med sina då två profilinriktningar genomgick en mycket omfattande revidering och en ny socionomutbildning startade 2011. Under 2017/2018 har det vid Institutionen för socialvetenskap (ISV) genomförts ett egeninitierat internt utvecklingsarbete av socionomutbildningen som lett fram till en reviderad utbildningsplan. Med utgångspunkt i kurs- och programvärderingar samt egna kursanalyser genomfördes ett kollegialt arbete som syftade till kvalitetshöjande åtgärder samt att säkerställa att utbildningen uppfyller de nationella examensmålen och borgar för en god progression. Det arbetet har fortsatt med ett påbörjat och pågående arbete med att revidera och omarbeta kursplanerna.

ISV har i aktivitetsplan för 2019 som målsättning att inleda samarbete med andra lärosäten för att genomföra kommande egeninitierade externa granskningar av socionomutbildningen.

Ett annat exempel är det stora utvecklingsarbete av sjuksköterskeutbildningen och specialistsjuksköterskeutbildningarna som pågick under 2013 – 2015. UKÄ:s utvärdering av sjuksköterske- och specialistutbildningarna fick ett gott utfall, men det fanns förslag på förbättringsområden från de externa bedömarna. För att åtgärda dessa områden tillsattes en projektgrupp med prefekt, biträdande prefekt, ämnesföreträdare, studierektor och lektorer specialiserade inom respektive område med syfte att utarbeta nya utbildningsplaner. UKÄ:s synpunkter togs med i utvecklingsarbetet tillsammans med en omvärldsanalys av att utbilda för

⁸⁹ Policy för kursvärdering vid Ersta Sköndal Bräcke högskola, beslutad 2018-10-24

⁹⁰ Se Borell, J. (2008) [Course Experience Questionnaire och högskolepedagogik](#)

framtidens vård och omsorg. I revideringsarbetet framkom också behovet av att se över utbildningsupplägg och examinationsformer i de kurser/utbildningsmoment som många studenter hade svårt att klara av (t.ex. anatomi, patofysiologi).

4.6.2 Utbildning på forskarnivå

Arbetet med utveckling av kurser på forskarnivå utgår främst från resultaten av kursvärderingar. Kursvärderingarna sammanställs av kursledare tillsammans med studierektor och kommuniceras med berörda doktorander. Kursvärderingen och förslag på eventuell utveckling och åtgärder rapporteras sedan av studierektor till beredningsgruppen för forskarutbildningen och akademiskt kollegium (AK). Under 2019 kommer det nyinrättade kursteamet, men kursledare och examinatorer, ämnesföreträdare och studierektor att utveckla denna process ytterligare. Som ett resultat av tidigare doktoranders önskemål reviderades kursutbudet inför doktorandutlysningen 2018 och en ny kurs "Att vara doktorand" införlivades i kursobligatoriet med syftet att introducera nyantagna doktorander till forskarutbildningen vid högskolan.

Hittills har det samlade kurspaketet för forskarutbildningen genomförts i en cykel, utvärderats och reviderats med utgångspunkt i såväl doktoranders synpunkter, som lärarerfarenheter av att ge kurserna och synpunkter från handledare. Genomlysning av hela kurscykeln kommer aktualiseras vartannat år. När högskolans första doktorandkull slutfört sin forskarutbildning (2020 – 2012) kommer det att bli aktuellt att genomföra utvärderingar och genomlysningar av forskarutbildningen som helhet.

4.6.3 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Genom såväl externa som egeninitierade genomlysningar och uppföljningar av utbildningsprogrammen vidtar högskolan de åtgärder som krävs för att säkerställa att utbildningarna kontinuerligt förbättras och därmed uppfyller kravet på hög kvalitet. Det är en *styrka* att högskolans kvalitetsarbete på institutionsnivå med återkommande program- och kursutvärderingar tillsammans med rutiner för uppföljning på olika sätt och i olika fora säkerställer att åtgärder vidtas för att förbättra och utveckla utbildningarna.

Ett identifierat *utvecklingsområde* inom kursutvärderingsområdet är det tekniska stödet för genomförande och sammanställning av studenternas svar på kursvärderingar samt det pedagogiska stödet i hur kursvärderingar kan utformas på olika sätt.

Efter ett högskoleövergripande arbete att utforma riktlinjer för kursvärderingar ska pedagogiskt kollegium under 2019 genomföra motsvarande riktlinjearbete för att utveckla och förbättra programutvärderingar.

4.7 Goda studieadministrativa regler och rutiner

Bedömningsgrund för enskilda utbildningsanordnare:

Lärosätet har och tillämpar goda rutiner för antagning av studenter och doktorander, tillgodoräknanden samt för utfärdande av examensbevis. Lärosätet har även en fastställd rutin för omprövning av beslut gällande studenter och doktorander.

Som enskild utbildningsanordnare omfattas Ersta Sköndal Bräcke högskola inte av föreskrifter i högskoleförordningen gällande utbildning. Däremot har högskolan valt att i sina egna

styrdokument tillämpa de föreskrifter som styr statliga lärosätens utbildningar. Ett kartläggnings- och revideringsarbete av styrdokument inom utbildningsområdet inleddes i och med omorganisationen och inrättandet av kollegier (AK, PK) under hösten 2016. Ett av målen med att samordna och centralisera studieadministrationen som tidigare beskrivits är att stärka handläggarsstödet till kollegierna, vilket förhoppningsvis kommer att leda till kontinuerlig beredning och uppföljning av styrdokumenten.

Högskolan har rutiner för antagning som huvudsakligen utgår från antagningsregler vid statliga lärosäten och som regleras i högskoleförordning (HF) och UHR:s föreskrifter (UHRFS). Högskolan tillämpar de föreskrifter som gäller statliga lärosäten både gällande behörighet och urval på samtliga utbildningsnivåer.⁹¹ Däremot har högskolan valt att ha ett utökat alternativt urval på några av högskolans utbildningar. Detta är ett medvetet val, då högskolan ser positiva effekter av ansökningsförfarande som innefattar färdighetsprov och intervjuer.

Högskolan tillämpar föreskrifter om tillgodoräknande som framgår av 6 kap. högskoleförordningen, vilket tydliggörs i högskolans rutiner för tillgodoräknande.⁹²

Genom regeringsbeslut har högskolan tillstånd att utfärda vissa examina. Högskolans utbildningars utformning styrs av examensordningen (bilaga 2, HF). I och med införande av Nya Ladok finns systemstöd för utfärdande av examensbevis, vilket används. Då systemstödet är uppbyggt utifrån föreskrifter för statliga lärosäten, blir dessa regler styrande även för högskolans verksamhet.

Då 12 kapitlet HF inte gäller för enskilda utbildningsanordnare finns ingen författningsenlig överklaganderätt vid högskolan. Däremot praktiseras liknande omprövningsmöjligheter om en student eller sökande begär det, vilket framförallt sker i antagningsärenden (avslagsbeslut om behörighet). Det är rektor som fattar beslut om omprövningen efter beredning av ansvarig handläggare. Avgöranden i ÖNH (Överklagandenämnden för högskolan) används som vägledning vid omprövning av beslut. Behovet av att utveckla rutiner för omprövning har dock identifierats, vilket ingår som en aktivitet i handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete. Dessutom tillämpar högskolan möjlighet för studenter att begära om omprövning av betyg och examinationsresultat (jämför föreskrifter i HF och förvaltningslagen, FL).

Till utvecklingsområdena hör även framtagandet av rutiner och stödsystem för en ändamålsenlig avvikelserapportering, vilket är en planerad högskoleövergripande aktivitet under 2019 i handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete.⁹³

⁹¹ Antagningsordning för forskarutbildning, beslutad 2018-04-12; *Antagningsordning för utbildning på grundnivå och avancerad nivå genomgår en revidering och kommer att beslutas av PK i december 2018.*

⁹² Instruktion avseende tillgodoräknande, beslutad 2012-12-04

⁹³ Handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete, beslutad 2018-09-10, s. 3, 7

5. Bedömningsområde: Jämställdhet

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer ett systematiskt arbete med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Inom bedömningsområdet *Jämställdhet* redogörs för hur högskolan arbetar systematiskt med att beakta jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Avsnittet inleds med beskrivning av relevanta styrdokument samt rutiner och process för planering, genomförande, uppföljning och återkoppling av det förebyggande likabehandlingsarbetet, där jämställdhet ingår som en integrerad del. Därefter beskrivs det utbildningsnära kvalitetsarbetet med att säkerställa ett likabehandlingsperspektiv i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande. Bedömningsområdet avslutas med en sammanfattande analys av styrkor och utvecklingsområden som högskolan identifierat och arbetar med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

5.1 Mål, styrning och organisering av likabehandlingsarbetet

I 1 kap. 5 §, högskolelagen (HL) står att "I högskolornas verksamhet skall jämställdhet mellan kvinnor och män alltid iakttas och främjas." Med jämställdhet avses jämlikhet mellan män och kvinnor, vilket innebär att kvinnor och män har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter inom alla väsentliga områden i livet.⁹⁴ I 3 kap. diskrimineringslagen (DiskrL) åläggs högskolan, både som arbetsgivare och utbildningsanordnare att bedriva ett förebyggande och främjande arbete för att motverka diskriminering och verka för lika rättigheter och möjligheter oavsett diskrimineringsgrund.⁹⁵

Enligt övergripande mål för utbildning, forskning och samverkan i Strategisk plan framgår att "...högskolan [ska] ha ett tydligt jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv. Högskolan ska även aktivt verka för ett hållbart samhälle där grundläggande mänskliga rättigheter infrias."⁹⁶ Ansvar för att implementera ett jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv i högskolans utbildningar följer den som har utbildningsansvaret, dvs respektive prefekt (utbildning på grundnivå och avancerad nivå) och akademiskt kollegium (utbildning på forskarnivå).

Sedan 2008 har högskolan ett likabehandlingsråd som är ett beredande och rådgivande organ till rektor för det strategiska arbetet inom likabehandlingsområdet på högskoleövergripande nivå. Likabehandlingsrådets ledamöter består av en ordförande, högskolans samtliga tre prefekter, ledamot från biblioteket och uppdragsenheten, två studentrepresentanter, en facklig representant och en handläggare (HR-konsult).⁹⁷ Syftet med sammansättningen är att rådet både ska arbeta på en strategisk och högskoleövergripande nivå och samtidigt utgöra stöd för institutioners/enheters/kollegiers främjandearbete inom likabehandlingsområdet. Det finns även en dialog och samverkan mellan kvalitetsrådet och likabehandlingsrådet i frågor som berör båda rådens respektive ansvarsområde.

⁹⁴ [Definition, Nationalencyklopedin](#)

⁹⁵ De sju diskrimineringsgrunderna är kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder.

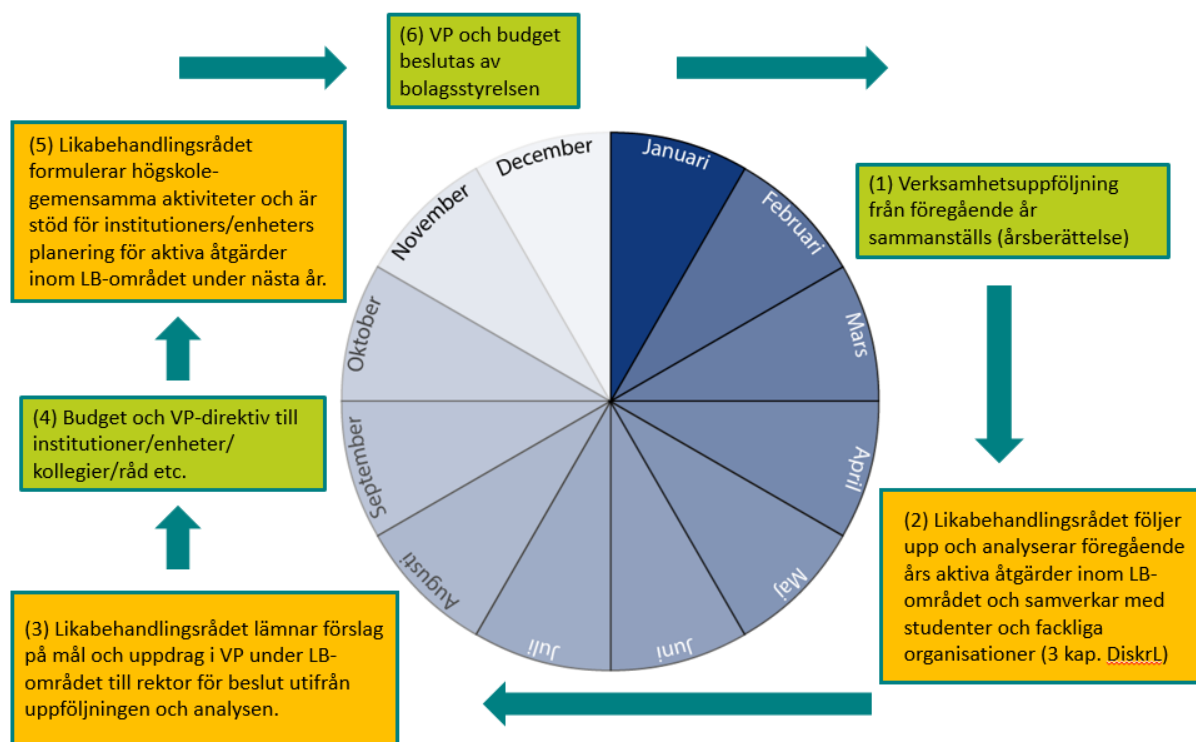
⁹⁶ Strategisk plan 2017 – 2022, beslutad 2017-08-24, s. 5.

⁹⁷ Beslut om likabehandlingsrådets sammansättning och uppdrag, beslutad 2017-03-08

5.2 Rutiner och processer för det främjande likabehandlingsarbetet i utbildningen

Den 1 januari 2017 infördes krav på ett specifikt arbetssätt med aktiva åtgärder.⁹⁸ Den nya lagstiftningen innebär krav på utbildningsanordnare att genomföra ett fortlöpande arbete i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, följa upp) inom fem områden; antagning och rekrytering, undervisningsformer och organisering av utbildningen, examinationer och bedömningar, studiemiljö samt studier och föräldraskap. Arbetet ska omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder och ska ske i samverkan med studenter och anställda. Arbetet ska dokumenteras. Däremot finns inte längre lagkrav på en årlig likabehandlingsplan för studenter. Aktiva åtgärder inom likabehandlingsområdet ingår sedan 2016 som en integrerad del i verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocessen.

För att uppfylla lagkraven om aktivt förebyggande arbete inom likabehandlingsområdet – dvs både krav enligt 3. kap DiskrL och 1 kap. 5 § HL – och samtidigt integrera arbetet som en del av övriga verksamhetsprocesser inklusive det systematiska kvalitetsarbetet, implementerades ett delvist nytt arbetssätt under 2018, se figur 7.

Figur 7: Årlig process för det systematiska likabehandlingsarbetet vid högskolan

Varje institution/enhet/kollegium formulerar de aktiva åtgärderna i sin aktivitetsplan utifrån de mål och uppdrag som rektor givit i verksamhetsplanen. Åtgärderna dokumenteras i verksamhetsuppföljningen (1). Därefter följer likabehandlingsrådet upp och utvärderar föregående års aktiva åtgärder, både sina egna och respektive institutions/enhets/kollegiums genomförda aktiviteter (2). Uppföljning och analys sker tillsammans med studenter och fackliga representanter i likabehandlingsrådet. Utifrån resultaten av analysen föreslår rådet till rektor, kommande års mål och uppdrag inom likabehandlingsområdet som både riktar sig till

⁹⁸ 3 kap. Diskrimineringslagen (DiskrL.)

högskolegemensam nivå och till institutions- och enhetsnivå (3). Denna process leder till ett systematiskt arbete med att identifiera, analysera och följa upp främjandearbetet inom likabehandlingsområdet både på institutions-/enhetsnivå och på högskoleövergripande nivå.

Det systematiska arbetet med att uppnå ovanstående mål och strategier inom jämställdhets- och likabehandlingsområdet sker främst inom ramen för högskolans systematiska likabehandlingsarbete.

5.3 Jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande

Sedan 2011 är ett av högskolans mål att jämställdhets- och likabehandlingsperspektiv ska integreras i utbildningen, i de teoretiska momenten såväl som i den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU).⁹⁹ Åtgärder som under åren har genomförts är bl.a. återkommande granskningar av innehållet i utbildnings- och kursplaner samt kurslitteratur utifrån ett likabehandlingsperspektiv, införande av anonymisering vid examination där det är möjligt, tydliggörande av rutiner vid bedömning av VFU och vid antagning (alternativt urval och antagning till forskarutbildningen).¹⁰⁰ Nedan följer några exempel på hur jämställdhetsperspektivet integreras i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande.

Inom socionomutbildningen är frågor kring jämställdhet en del av ett större maktordningsperspektiv som är en viktig utgångspunkt inom ämnet, där kön utgör en av flera kategorier för maktordning. Det intersektionella perspektivet är ett återkommande tema genom hela utbildningen, både i litteratur och i undervisning och examinationer. I och med införande av nytt nationellt examensmål för flera professionsutbildningar kring kunskap om mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer i juli 2018, arbetades målet in i både utbildningsplan, kursplaner, utbildningsmoment och examinationer. Liknande processer och arbetsätt för att säkerställa ett jämställdhetsperspektiv i de övriga utbildningarna finns. Exempelvis har IVV kursmål, seminarier och examinationsuppgifter kring bl. a. jämställd/jämlik vård och jämlikt bemötande. På IDTK behandlas dessa teman bl.a. i samband med undervisning i feministisk teologi.

En annan viktig aspekt inom kvalitetssäkringsarbetet är att säkerställa att lärarna har kompetens inom likabehandlingsområdet, såväl kunskap om likabehandlingsperspektiv inom ämnesområdet/utbildningen som kunskap om aktuell lagstiftning, högskolans rutiner¹⁰¹ mot diskriminering/trakasserier och krav på främjandearbete. Därför integreras båda delarna i exempelvis den högskolepedagogiska utbildningen, doktorandhandledarutbildningen och arbetsmiljökursen för chefer. Likabehandlingsrådet arrangerar också föreläsningar, workshops och avsätter medel för att studenter och övrig personal kan delta i nationella konferenser och nätverk inom likabehandlingsområdet.

Studentkåren är med och bidrar med kunskap inom området genom arrangemang av flera seminarier och föreläsningar med teman om transsexuellas möten med vården, jämlik vård och psykisk ohälsa, där både studenter och personal är inbjudna. Under hösten 2018 arrangerade exempelvis Queersta, en avdelning inom kåren, en föreläsning för studenter och personal om

⁹⁹ Jämställdhets- och likabehandlingsplan 2011, beslutad 2011-02-28; Likabehandlingsplan 2016 – 2018, reviderad 2017-06-29

¹⁰⁰ Ibid.

¹⁰¹ Rutiner för ärendehantering av trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling, 2017-02-20

transgender, icke-binäritet och normbrytande könsuttryck.

Ett faktum på högskolan är den s.k. kvantitativa ojämställdheten, dvs att kvinnor till antal är i majoritet både bland studenterna (85 procent kvinnor och 15 procent män) och inom lärarkåren och övrig personal (79 procent kvinnor och 21 procent män). Det är endast inom teologiutbildningen och bland docenter och professorer som könsfördelningen befinner sig inom det s.k. jämställdhetsspannet 40 – 60. För att uppnå en så jämn könsfördelning som möjligt, där det är möjligt att påverka, finns riktlinjer och rutiner för att eftersträva jämn könsfördelning bland doktorandhandledare, sakkunniga, i kollegier, råd och nämnder.

Den kvantitativa ojämställdheten är inget unikt för just vår högskola, då de utbildningar som ges och den forskning som bedrivs vid högskolan även vid andra lärosäten har liknande ojämna könsfördelningar. De flesta av högskolans studenter, såsom blivande socionomer och sjuksköterskor, kommer också att möta en framtida arbetsplats där majoriteten är kvinnor. Därför är det extra viktigt att medvetandegöra på vilket sätt den kvantitativa ojämställdheten påverkar både utbildningen och den framtida arbetsmarknaden, samt hur högskolan kan arbeta med att skapa en mer inkluderande studie- och arbetsmiljö. En ytterligare aspekt att beakta är att 39 procent av högskolans studenter har utländsk bakgrund, medan andelen med utländsk bakgrund inom personalgruppen är avsevärt mindre.¹⁰² Därför är det extra viktigt att anlägga ett bredare perspektiv på jämställdhetsarbetet vid högskolan.

Uppföljning av jämställdhet i utbildningarnas innehåll, utformning och genomförande görs inom ramen för kursvärderingar, kursanalyser och -rapporter, dialoger i lärarkollegiet och i samtal med studenterna. Dessutom ställs regelbundet frågor kring upplevelse av konflikter, kränkande behandling och trakasserier i studiemiljöenkäten som genomförs vartannat år då samtliga studenter får möjlighet att svara. Uppföljning och analys av resultaten från enkäten ligger till grund för det systematiska likabehandlingsarbetet.

5.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområdet

Under de senaste åren har organisationen och processerna för främjandearbetet inom likabehandlingsområdet, där jämställdhet ingår, stärkts vid högskolan. I och med förändringar i diskrimineringslagen om kontinuerligt främjandearbete inom likabehandlingsområdet har högskolan ytterligare integrerat arbetet med aktiva åtgärder i verksamhetsstyrnings- och uppföljningsprocessen och som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Det ser högskolan som en *styrka*.

Det är också en *styrka* att själva processen för uppföljning, analys och återkoppling inom likabehandlingsområdet följer samma logik som uppföljnings- och återkopplingsarbetet i det systematiska kvalitetsarbetet. Samordningen mellan likabehandlingsrådet och kvalitetsrådet är viktig och kan *utvecklas* ytterligare, liksom samverkan med de högskoleövergripande kollegierna (AK, PK) inom likabehandlingsområdet.

Samordningen av utbildningsnära processer och rutiner för att säkerställa att jämställdhet beaktas – framförallt i utbildningarnas innehåll och utformning – behöver *utvecklas* ytterligare

¹⁰² [Universitet och högskolor: svensk och utländsk bakgrund för studenter och doktorander 2016/17](#)

inom ramen för verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocessen som inkluderar krav på aktiva åtgärder (DiskrL.), men ramverket och kopplingen till det systematiska kvalitetsarbetet finns på plats.

6. Bedömningsområde: Student- och doktorandperspektiv

Inom bedömningsområdet *student- och doktorandperspektiv* redogörs för hur högskolan säkerställer studenternas och doktorandernas möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation. Avsnittet inleds med en beskrivning av mål och styrning samt rutiner och processer för att säkerställa student- och doktorandinflytande i högskolans verksamheter. Bedömningsområdet avslutas med en sammanfattande analys av styrkor och utvecklingsområden som högskolan identifierat och arbetar med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

Bedömningsgrund: Lärosätet säkerställer studenternas och doktorandernas möjligheter och förutsättningar att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation.

6.1 Mål, styrning och organisation av studentinflytande

Av högskolelagens första kapitel framgår att kvalitetsarbetet är en gemensam angelägenhet för högskolornas personal och studenterna (3 §) samt att "Studenterna skall ha rätt att utöva inflytande över utbildningen vid högskolorna." (4a§) Detta har konkretiserats i högskolans organisationsplan¹⁰³, där studenter och doktoranders rätt att vara representerade i beredande och beslutande organ tydliggörs.

Ersta Sköndal studentkår (ESS) har kårstatus på högskolan¹⁰⁴ och företräder samtliga studenter och doktorander. Kåren utser också studentrepresentanter till högskolan i beslutade och beredande organ. För att stärka rollen som studentrepresentant och erkänna det arbete som läggs ner, infördes 2017 arvodesnivåer för studentrepresentanter i beredande och beslutande organ på högskoleövergripande nivå samt i institutionsstyrelser på institutionsnivå.¹⁰⁵ Av Bransch- och löneavtal framgår att doktorander får ersättning i form av förlängd tid vid uppdrag som doktorandrepresentant.¹⁰⁶ Högskolan ger också ett verksamhetsbidrag till kåren för verksamhet som bidrar till ökat studentinflytandet.

Vid högskolan finns en doktorandförening och en teologgrupp som aktivt diskuterar och återkopplar utbildningsfrågor inom respektive utbildning till akademiskt kollegium (AK) och till ansvarig institution (IDKT).

6.2 Former för studentinflytande

Mycket av studentinflytande sker i den utbildningsnära verksamheten. Studenterna sitter representerade i institutionsstyrelser och andra rådgivande organ på institutionsnivå. Samtliga institutioner har studentråd mellan studenterna/kåren och institutionsledningen ca en till två gånger per termin. Vid dessa tillfällen sker informationsutbyte mellan institutionsledning och kåren/studentrepresentanter och det finns även möjlighet att ta upp synpunkter kring utbildningen och förslag på åtgärder/lösningar i mer informell anda. Vid de större utbildningarna uppmuntras klasserna att utse terminsrepresentanter som har i uppgift att fånga upp och vidareförmedla synpunkter från studenterna till kåren, kursansvariga och institutionsledningen.

¹⁰³ Organisationsplan för Ersta Sköndal högskola, beslutad 2015-12-15

¹⁰⁴ Riktlinjer för studentkår vid Ersta Sköndal högskola, beslutad 2010-06-15

¹⁰⁵ Ersättning för studentrepresentanter i beredande och beslutande organ, 2017-12-07

¹⁰⁶ Bransch- och löneavtal s. 7

På socionomprogrammet schemaläggs en studenttimme i början av varje kurs (delkurs), då studenterna på kursnivå har möjlighet att på undervisningstid organisera sig och diskutera utbildningsfrågor, studentaktiviteter etc. Timmen är avsedd för studenterna och oftast är det studentrepresentanter för den aktuella terminen som håller i studenttimmen.

Högskolan bjuder också in studenter att medverka i större projekt inom högskolan som berör utbildningen eller studenters situation. Ett exempel är arbetet inför att bygga ett nytt gemensamt campus. I campusprojektet har studenter bjudits in i arbetet, både genom representation i beslutande och beredande organ som är involverade i campusprojektet, men också till träffar både i Sköndal och på Ersta tillsammans med arkitekterna för att fånga upp studenternas behov av och idéer om framtida lär- och studiemiljöer. Även former av stormöten med studenter och andra fora har använts och är möjliga på ett mindre lärosäte.

Förutom studentrepresentation i högskolans beredande och beslutande organ samt olika fora för möten mellan utbildningsansvariga och studenter, sker även uppföljning och frågor om utbildningens innehåll, utformning och studenternas situation genom ett antal utvärderingar och enkäter. I kurs- och programvärderingar sker uppföljning av studenternas syn på utbildningen både formativt och summativt. PK har beslutat om riktlinjer för kursutvärderingar som bl.a. innehåller riktlinjer för att öka andel studenter som deltar i kursvärdering samt riktlinjer för återkoppling till studenter. Förhoppningen är att detta ska leda till ökad svarsfrekvens.

Ett annat viktigt verktyg är högskolans enkäter till studenter. Studentenkäten som genomförs vartannat år skickas ut till samtliga studenter på grundnivå och avancerad nivå¹⁰⁷ och innehåller frågor om studiemiljö, pedagogik, lokaler och andra faciliteter etc. Resultatet från enkäten presenteras både på högskoleövergripande nivå och på institutionsnivå och utgör ett viktigt underlag för förbättringsarbetet genom verksamhetsstyrnings- och uppföljningsprocessen. Resultatet återkopplas också till studenterna och finns tillgängligt i lärplattformen Its Learning för studenter och på intranätet för personal.

6.3 Förutsättningar för reellt studentinflytande på det mindre lärosätet

Det finns både fördelar och nackdelar med högskolans storlek när det gäller studenternas reella möjlighet till inflytande på utbildningen och frågor som rör studenternas situation. Å ena sidan möjliggör det korta avståndet mellan exempelvis studenter och institutionsledning och de fora som finns för studentpåverkan att studenterna kan utöva ett direkt och reellt inflytande på utbildningen. Å andra sidan är det en återkommande utmaning när det gäller att rekrytera aktiva och engagerade studenter och kårmedlemmar.

Vid högskolan är endast en mindre andel av studenterna medlemmar i ESS. För närvarande har kåren 150 medlemmar, vilket visserligen är en stor ökning jämfört med våren 2018 då antalet medlemmar var ca 50 studenter, men antalet utgör ändå inte mer än ca 10 procent av högskolans alla studenter och doktorander. Ledamöter i kårstyrelsen byts ofta ut och både de personella och ekonomiska resurserna är begränsade. Detta leder också ofta till att det periodvis varit svårt för studentkåren att rekrytera studentrepresentanter till beredande och beslutande organ, vilket försvårar det reella studentinflytandet.

¹⁰⁷ Doktoranderna ingår som grupp i medarbetarundersökningen.

Ersta Sköndal Bräcke högskola delar denna situation med många andra lärosäten i Sverige. Det har också varit ett återkommande tema för diskussion i samverkansgruppen mellan Sophiahemmet Högskola, Röda Korsets Högskola och Ersta Sköndal Bräcke högskola om hur mindre enskilda högskolor kan stödja och underlätta för studentkårerna och deras arbete med studentinflytande. Under våren 2018 togs bl.a. ett initiativ att anordna en gemensam utbildning för blivande och nuvarande studentrepresentanter vid ovanstående högskolor. Syftet med utbildningen var dels att erbjuda ett tillfälle för nätverksskapande och kunskapsutbyte mellan kårerna, dels att ge en utbildning i vad det innebär att vara ledamot i beredande och beslutande organ vid en enskild högskola. Det första utbildningstillfället hölls i oktober 2018 på Ersta Sköndal Bräcke högskola¹⁰⁸ och var mycket uppskattat av de studentrepresentanter som deltog. Planen är att denna utbildning blir ett återkommande inslag framöver, för att på så sätt stärka studenters och doktoranders möjligheter att utöva inflytande över utbildningen och sin studiesituation. Förslag finns att kåren och högskolan gemensamt ska utforma en högskoleövergripande policy för studentinflytande, likt de riktlinjer som redan finns på institutionsnivå.

Av handlingsplan för systematiskt kvalitetsarbete framgår bl.a. planerade aktiviteter och uppföljning gällande att förbättra förutsättningar för aktivt studentinflytande samt utveckla student- och doktorandinflytande på utbildningsinnehållet under perioden 2017 – 2022.

6.4 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Det är en *styrka* att som mindre högskola ha en ständigt pågående dialog med både studentkåren, student- och doktorandrepresentanter samt studenter vid utbildningstillfällena kring utveckling av utbildningen och studenternas studiesituation.

Däremot behöver formerna för dialogen systematiseras och dokumenteras på hela högskolan, så att det inte blir lika sårbart vid byte av studentrepresentanter och kårstyrelser. Detta är ett *utvecklingsområde* som identifierats inom det systematiska kvalitetsarbetet.

¹⁰⁸ Inbjudan och program till studentrepresentantutbildning, 2018-10-08

7. Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Bedömningsgrund: Lärosätet har rutiner och processer som säkerställer att utbildningarna är användbara och utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

Inom bedömningsområde *Arbetsliv och samverkan* redogörs för hur högskolan arbetar för att säkerställa att utbildningarna är användbara och att studenter och doktorander rustas för att möta förändringar i arbetslivet. Avsnittet inleds med beskrivning av högskolans mål och strategier som knyter an till bedömningsområdet. Sedan ges exempel på rutiner och processer från olika delar av högskolans utbildningsverksamhet; utbildning på grund- och avancerad nivå först, följt av forskarutbildningen och uppdragsutbildningen. Bedömningsområdet avslutas med en sammanfattande analys av styrkor och utvecklingsområden som högskolan identifierat och arbetar med inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet.

7.1 Mål för samverkan och arbetslivsanknytning i utbildningarna

I Strategisk plan anges som övergripande mål att Ersta Sköndal Bräcke högskola ska ha en samhällsförbättrande ambition och samverka med det omgivande samhället. Studenterna vid högskolan ska ges god förberedelse för en framtida yrkesroll och rustas att bli "omdömesgilla, modiga och kapabla att förändra samhället". Utbildningarna ska ha en tydlig förankring i både forskning och praktik. Det finns en uttalad ambition från högskolans ägare att praktisknära utbildning och forskning ska bedrivas i nära relation till huvudmännens verksamheter.¹⁰⁹

Högskolans professionsutbildningar leder till yrken inom välfärdssektorn där människors hälsa, välfärd och utsatthet står i fokus. Högskolan och utbildningarna har därför att ständigt förhålla sig till de utmaningar som följer av de globala och nationella samhällsförändringar som påverkar människor livsvillkor, men också av ekonomisk och politisk styrning, arbetslivets omvandling och andra omständigheter som innebär förändrade – och många gånger ökade – krav på de professionella.

Högskolans utbildningar utformas och genomförs därför i nära samverkan med olika arbetslivsrepresentanter och samhällsaktörer av relevans för våra utbildningar, och det sker genom en rad olika aktiviteter och samarbeten. Med hjälp av kvalitetssäkrande processer som exempelvis program- och kursvärderingar säkerställs att utbildningarna är användbara och utvecklar studenternas och doktorandernas beredskap att möta förändringar i arbetslivet, vilket beskrivs nedan.

7.2 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Arbetsliv och samverkan är centrala och integrerade inslag i högskolans utbildningar på grund- och avancerad nivå och kommer bl.a. till uttryck i målformuleringar och innehåll i utbildningsplaner och kursplaner som innebär att studenter ska utveckla kunskaper och färdigheter som rustar dem för sin kommande yrkesroll och ett föränderligt arbetsliv. Professions- och fältanknytning förekommer som löpande kursmoment i högskolans professionsutbildningar. Det kan ske genom gästföreläsningar av yrkesverksamma från olika

¹⁰⁹ Strategisk plan 2017-2022, s. 8-10

fält, genom studiebesök och/eller kortare och längre fältstudier i organisationer och offentlig verksamhet.

Inom högskolans professionsutbildningar är den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) ett centralt och obligatoriskt utbildningsmoment som förbereder studenterna för sin kommande yrkesroll och arbetsliv. För att säkerställa att den verksamhetsförlagda utbildningen håller hög kvalitet är vid både IVV och ISV dessa utbildningsmoment utformade i en nära dialog och samverkan med företrädare för yrkesfältet. Det bidrar till att vi kontinuerligt bevakar att våra utbildningar ger studenterna goda förutsättningar att möta arbetslivets förändringar. Samverkan sker med aktörer som t.ex. Stockholms Läns Landsting (SLL), kommuner och stadsdelar i Stockholms Län, högskolans ägare och andra organisationer och företag.

Några exempel: ISV samarbetar bl.a. med tre olika traineeprogram i Stockholms län vilka erbjuder VFU-platser som kan leda vidare till traineeanställning och eventuellt fast anställning efter avslutad socionomutbildning. Ett annat exempel utgörs av IVV som utvecklat ett s.k. akademiskt äldreboende med en av högskolans ägare. Syftet är att förbättra samverkan mellan forskning, utbildning och utveckling inom äldreomsorgen. Det övergripande målet är att skapa hållbara strukturer och stöd för forskare, sjuksköterskestudenter och vård- och omsorgspersonal för att samverka med varandra, där VFU utgör ett viktigt inslag.

Högskolan har också nära samarbeten med andra lärosäten kring VFU. Formerna för samarbete ser olika ut på de olika utbildningarna, men det kan handla om samverkansgrupper, VFU-samordnarnätverk och liknande som träffas regelbundet kring exempelvis frågor som rör logistik och koordinering av VFU-platser, att utveckla och följa upp kvaliteten i VFU och handledning.

Processer som bidrar till att säkerställa arbetsliv och samverkan är bl. a. program- och kursvärderingar. Studenter får exempelvis i programvärderingar svara på frågor om de tycker att utbildningarna förberett dem för arbetslivet och för deras kommande yrkesroll. Professions- och fältanknytning liksom de längre VFU-perioderna fångas upp i kursvärderingar och kursrapporter av olika slag. Det följs systematiskt upp i lärarteam, ämnesråd, och andra mötesforum på institutioner och i högskolans kollegier. Som utbildningsanordnare medverkar vi också i olika uppföljnings- respektive utvecklingsarbeten som genomförs av aktörer som företräder de fält högskolans professionsutbildningar förbereder för. Så deltar t.ex. IVV i en kvalitetsuppföljning av VFU som SLL genomför under HT18. Resultat från uppföljningen ska redovisas i mars 2019.

Ytterligare exempel på kvalitetssäkrande processer huruvida utbildningarna är användbara och förbereder studenter för arbetslivet utgörs av återkommande externa granskningar och som planeras genomföras under kommande år, se vidare under bedömningsområde 2.4.

Inom högskolans kyrkomusikerutbildning (IDTK) fungerar studenters medverkan i offentliga konserter som en kombination av utbildningsmoment och arbetslivssituation. Utbildningen strävar efter att förutom de stående lokala konsertinslagen även hitta en variation av externa konsertlokaler att framträda i. Samtliga instrumentallärare är också aktiva som konserterande musiker i nationella och internationella sammanhang, och tar konserterfarenheter direkt in i undervisningsverksamheten. Även gemensamma studieresor förekommer, i mindre skala som den återkommande orgelexkursjonen i Stockholm, och i större skala som 2018 med besök på

Gotland. Dessa projekt är kursövergripande, och innehåller moment som kommer till nytta i fler kurser än en.

Utöver VFU och andra fältanknutna utbildningsinslag sker andra former av aktiviteter som bidrar till att utveckla samverkan med arbetsliv. Exempelvis har arbetsmarknadsdagar genomförts på både grund- och avancerad nivå, oftast på studentkårens initiativ, och där studenter och arbetslivsrepresentanter från olika verksamhetsfält, organisationer och företag har kunnat mötas i syfte att utbyta kunskap och erfarenheter, knyta kontakter och diskutera jobbmöjligheter.

7.3 Utbildning på forskarnivå

Då forskarutbildningen fortfarande är under uppbyggnad och ingen av doktoranderna ännu disputerat är arbetslivsanknytningen av forskarutbildningen fortfarande ett utvecklingsområde. En seminarierie om karriärplanering med fokus på olika grupper av doktorander är under uppbyggnad. Det första hölls hösten 2018 riktad till såväl nyantagna doktorander som doktorander vilka kommit längre i sin forskarutbildning. På initiativ av doktoranderna planeras under våren 2019 ett seminarium med fokus på doktorander i slutfas, och övergången från doktorand till nydisputerad. Liknande seminarier planeras att arrangeras med viss regelbundenhet. Vidare planeras motsvarande aktivitet riktad till handledarna, för att stödja dem i deras stöd till karriärplanering för varje enskild doktorand.

En styrka för forskarutbildningen vid högskolan är förutsättningarna med en nära koppling till det omgivande samhället. Kopplingen ses dels i relation till ägarna och deras stöd till högskolans forskning vilket resulterat i doktorandprojekt där doktoranderna i viss mån befinner sig ute i ägarnas verksamheter, dels genom externfinansierade avhandlingsprojekt, inklusive sådana som finansieras av doktorandernas ordinarie arbetsgivare (t.ex. kommuner). När det gäller meritering som lärare inom högskolesektorn finns möjligheter för doktorander att under sin forskarutbildning delta i undervisningen som en del av institutionstjänstgöringen. Doktorander erbjuds också att gå högskolepedagogisk kurs under sin forskarutbildning.

7.4 Uppdragsutbildningen

Högskolans uppdragsutbildning är ett betydelsefullt instrument i samverkan med det omgivande samhället i allmänhet och i samarbetet med arbetslivet och dess yrkesverksamma i synnerhet. Uppdragsutbildningens kurser möter under ett läsår drygt 1800 yrkesverksamma kursdeltagare inom bl.a. socialt arbete samt vård och omsorg. Genom den position och uppgift uppdragsutbildningen har inom högskolan fungerar den som en medierande struktur i spänningsfältet mellan utbildning, forskning och ett föränderligt arbetsliv.

Den samplanering som kontinuerligt sker mellan uppdragsutbildningen och olika intressenter, såsom statliga myndigheter, kommuner och landsting, men även enskilda företag och andra organisationer, medför att de behov av vidareutbildning som finns inom olika verksamhetsfält på ett konkret sätt synliggörs. Utbildningar skapas för att möta dessa behov där kursdeltagarnas kunskapsbas och praktiska yrkeskunnande möter högskolans teoretiska och forskningsbaserade kunskap.

Genom de undervisningsinsatser högskolans lärare gör inom ramen för uppdragsutbildningen och genom det samspel som uppstår mellan kursdeltagare och lärare – mellan arbetsliv och

högskola – stärks kopplingen mellan teori och praktik och en växelverkan skapas där medvetenheten om de olika parternas förutsättningar, anspråk och behov tydliggörs. Dessa erfarenheter från det praktiska arbetslivet återförs och berikar högskolans ambitioner att erbjuda utbildningar på grund- och avancerad nivå som är användbara och utvecklande för de studerandes beredskap att möta förändringar i arbetslivet.

7.5 Sammanfattning – styrkor och utvecklingsområden

Den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) tillsammans med andra professions- och fältanknutna inslag utgör löpande moment i yrkesutbildningarna och bidrar på ett centralt sätt till att förbereda studenterna inför deras kommande yrkesroll och arbetsliv. Det är en styrka.

Det är också en styrka att högskolan genom sina ägare (Stiftelsen Stora Sköndal, Ersta diakoni och Stiftelsen Bräcke diakoni) har närhet till deras verksamheter med vilka det idag sker olika samarbeten, bl.a, kring VFU-platser för högskolans studenter och forskningsprojekt för doktorander.

Till högskolans styrkor på detta område hör inte minst uppdragsutbildningen som genom sin omfattande utbildningsverksamhet för yrkesverksamma har en betydande roll när det kommer till att stärka samverkan mellan utbildningarna och arbetslivet och mellan uppdragsenheten och övriga institutioner.

Vi ser det som en styrka att det inom ramen för systematiskt kvalitetsarbetet vid högskolan finns rutiner och processer som säkerställer utbildningarnas användbarhet och utvecklar studenters och doktoranders beredskap att möta förändringar i arbetslivet. I och med att de utbildningar vi arbetar med är professionsförberedande har vi under flera år arbetat med dessa frågor, och vår bedömning är också att vi kommit långt i detta arbete.

Dock är det möjligt att i ökad grad samla och bättre systematisera rutiner och processer för de olika aktiviteter som idag genomförs inom ramen för ett övergripande kvalitetsarbete. Exempelvis att arbetslivsrepresentanter inbjuds och medverkar vid årliga programutvärderingar och externa granskningar. Likaså att arbetslivsanknytningen fortsätter utvecklas på den nyetablerade forskarutbildningen. Detta utgör viktiga utvecklingsområden.

Vidare finns en ambition att stärka samverkan med ägarna. Det utgör en av flera uttalade strategiska förutsättningar i Strategisk plan som uppmärksammar den stora potential som finns i att etablera samverkansråd, temadagar och studiebesök. En sådan samverkan kan ske inom områden som migration, hemlöshet, palliativ vård, hälsa och social välfärd m.m. och som knyter väl an till högskolans utbildningar.

Ett annat område där vi behöver utveckla vårt arbete handlar om alumni-verksamheten, vilken skulle kunna bidra till att ytterligare stärka samverkan mellan utbildningarna och de olika yrkesfält de förbereder för.